

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station G. Box 1015, Toronto 5, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct

Nr. 1,197

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 3, 1954, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXIII

Graikai šimtais tūkstančių demonstravo reikalaudami gražinti jiems Kipro salą. Čia matot minią Atėnų miestu, kur demonstravo 100,000. Autoritetai buvo pasiūkę tankus prieš demonstrantus. Graikijos vyriausybė kreipiasi į JT, kad svarstyte Kipro salos gražinimą Graikijai. Šis svarstys, kol kas neaišku.

TLC Sako, Kad Prieš Darbininkų Akis Stovi Daug Sunkių Problemų

REGINA. — Čia įvykusi Trades and Labor Kongreso konvencija nagrinėjo Kanados darbininkų reikalus ir surado, kad prieš darbininkų akis stovi adug ir labai didelių problemų.

Pirmoj vietoj prieš darbininkų akis atsistoja nedarbo problema. Konvencijai buvo raportuota, kad numatoma,

Pabėgo Žymiausias Vokietis Sportininkas

BERLYNAS. — Iš Rytų Berlyno praneša, kad ten atvyko žymiausias Vakarų Vokietijos sportininkas, greito bėgimo čempionas Erich Kurzycki.

Du metai atgal už atsiekimus sporto srity Erich Kurzycki buvo apdekoruotas aukščiausiu garbės požymiu.

Savo laiku jis laimėjo tarptautinį čempionatą Sao Paulo, Brazilijoje.

Kurzycki sako, kad Rytų Vokietijoje sportininkai geriau aprūpinami medžiaginiais. Jisai prisidėjo prie demokratini osporto sąjudžio.

jog šią žiemą Kanadoje bus 750,000 bedarbių. Tai didelis skaičius. Konvencija į tai pažiūrėjo labai rimtai.

Aptarusi nedarbo reikalą, konvencija nutarė kreiptis į vyriausybę, kad ji imtųsi daugelio viešų darbų, kaip kelių tiesimo, namų statymo, dujų vamzdžio pravedimo ir kitų.

Tuo pačiu sykiu ji ragina darbininkus nedirbti viršvalandžių, nedirbti ilgiau, kaip 40 valandų į savaitę, kad tokiu būdu davus daugiau progų tiems, kurie pavojuje atsistodinti į bedarbių eiles.

Nedarbas, be abejonės, yra tik viena problemų. Visoj eilėj industrijų darbininkai negali susitarti su samdytojais.

145,000 gelžkeliečių dar tebekalba apie streiką, nors jų ginčas atiduotas arbitracinei tarybai spręsti. Plieno darbininkai gali būti priversti streikuoti, nes samdytojai atsisako pakelti algas. Pavyzdžiui, Hamiltone Stelco atsisako net konsiliacijų tarybos rekomendaciją pakelti 5 centais priimti. Darbininkai reikalauja 8 centų centų į valandą.

Auto darbininkai, farmų mašinų ir kitų industrijų darbininkai taip pat turi bėdų. Ir nedarbas ir nesutarimai su samdytojais.

Skerdyklų darbininkų derybės su samdytojais eina labai sunkiai.

18,000 nikelio kasėjų Sudburyje ir kitose vietose taip pat ginčijasi. Nikelio tarptautinės korporacijos bosai sutinka pakelti algas tik pus-trečio cento į valandą.

Aplamai imant, darbininkams prieš akis stovi sunkūs laikai. Gula ant pečių ne tik nedarbas, bet ir sunkios kovos su samdytojais.

JAPONAI PARDAVĖ PASLAPTIS TSRS

TOKIJO. — Buvęs imperiškos armijos slaptosios tarnybos karininkas prisipažino, kad jis pardavinėjo rusams militarus paslaptis.

O N. Higurashi, buvęs užsienio reikalų ministerijos oficialas, nusilžudė po to, kai prisipažino šnipinėjęs rusams.

Už EDC Plano Sužlugdymą Kaltę Verčia Ant Savęs

WASHINGTON. — Čia reiškiasi nemažai nusiminimo dėl to, kad Francija atmetė EDC planą.

Ir dabar, kada Francijoje pasirodė tokia didelė opozicija europinei armijai, pradama pamatyti, kad už tai kalti patys amerikiečiai ir britai.

Britanija, sako tie žmonės, agitavo už europinę armiją, bet pati nenorėjo prisidėti. Amerikiečiai siūlė Francijai išsižadėti savo ginkluotų jėgų (pavedant veikiausiai amerikiečių komandai), visai neketindama taip padaryti iš savo pusės.

Britai ir amerikiečiai, gerai matydami, kad per daug reikalaujama iš Francijos, laiku neapsižiūrėję ir nieko švelnesnio nepakišę. Priešingai, griežtai atmetę francūzų pataisas.

Francūzai, sakė jie, elgiasi teisingai. Ir kas gi sutiktų išsižadėti savo ginkluotų jėgų kontrolės?

Be to, juk ne paslaptis, kad, anksčiau ar vėliau, vokiečiai nusikratytų EDC kontrolės ir pastatytų šerius prieš francūzus.

Pats EDC planas buvo sugalvotas Francijos politikierių, kurie norėjo tokiu būdu apdumti akis francūzams, kad jie nesipriešintų buvusių okupantų apginklavimui. Tik tas planas nevyksta.

Atrodo, kad Washingtonas dabar galutinai matė, kad buvo norėta per daug. Tur būt jis pradės galvoti ir dairytis, ar nebus galima surasti ką nors panašesnio, ne nukryžiuojančio Francijos.

Kai kurie stebėtojai daro išvadą, kad Amerikos politika Europoje gavo nepaprastai didelį smūgį. Ne mažesnį, kaip Azijoje. Valstybės departamento karštagalviams teksią palaužyti galvas ieškant reališkesnės politikos.

Rhee Šiaušiasi Prieš Japoniją

SEOUL. — Pietų Korėjos prezidentas pareiškė, kad jo šalis ir kitos Azijos šalys "geriau rizikuotų komunistais, negu nauja Japonijos diktatūra."

Jis sako, kad Pietų Korėja niekad nesutiks, kad Japonija įeitų į bent kokį Pacifiko pakta lygiomis su kitomis šalimis.

Taipgi jis įspėjo, kad Amerika nedarytų Japonijos nukline jėga, tai yra, neginkluotų jos atominiais ginklais.

Šis Rhee pasiūlymas prieš Japoniją gali sudaryti dar vieną kliūtį amerikiečių pastangoms sudaryti SEATO.

Bedievis Pasaulis Ne Toks Pavoingas, Paganizuota Bažnyčia

EVANSTON, Ill. — Dr. Hromadka, vienas iš Čekoslovakijos aukštųjų dvasiškių, kalbėdamas čia tarptautinėj protestoniškų bažnyčių dvasiškių konferencijoje, pareiškė, kad bažnyčia turi veikti neprigulmingai nuo žemiškos santvarkos.

Neva atsakydamas tiems, kurie ji smerkė kaip "išdaviką" (buvo surengta demonstracija prieš jį), jis pasakė, kad bedievis pasaulis ne toks pavojingas, kaip paganizuota, be Kristaus bažnyčia.

Vyskupas Eivind Berggrav, iš Norvegijos, perstatydamas Dr. Hromadką, pavadino jį tikruoju broliu krikščioniui, o dėl demonstrantų pasakė sekančiai: "Laimingas, kad aš nesu dalyvis to, kas atsitiko už šios salės sienų".

POTVINIS IŠVIJO IŠ NAMŲ 8 MILIJONUS ŽMONIŲ INDIJOJE

NEW DELHI. — Pasireiškė nauji potviniai Indijoje. Rytiniame Pakistane vanduo užliejęs 12,000 ketvirtainių mylių žemės.

Vien tik Bihar valstijoje 8,000,000 žmonių turėję palikti namus ir bėgti nuo potvinių.

Pasidairius po Kanadą

Prie tų miestų ir miestelių, kurie jau pasisakė prieš išsižadėjimą grynai kanadiško jūrų kelio, prisidėjo Lachine miestelio taryba.

Ji priėmė kreipimąsi į federalę vyriausybę, kad visas jūrų kelias būtų Kanados pusė.

Progresyvė Darbo Partija suorganizavo deputaciją. Du šimtai delegatų iš Ontarijos ir Kvebeko maršavo prie parlamento Ottawoj su plakatais, reikalaujančiais, kad jūrų kelias būtų kanadiškas.

Ši partija reikalauja, kad būtų sušauktas parlamentas apdiskusavimui jūrų kelio klausimo.

Trys didieji denraščiai Toronto, Daily Star, Globe and Mail ir Evening Telegram, pasisakė prieš Jungtinių Valstijų Kongreso tarimą uždrausti komunistų partiją.

Globe and Mail sako, kad dabar Jungtinėse Valstijose susidaro pavojus ir tiems, kurie neužtektinai agresyvūs antikomunistai.

Star sako, kad raudonųjų medžiojimas išėjo iš krašto.

Telegram sako, kad komunistų galima nugalėti tik per ekonominį pagerinimą, pakeliant vargšų gyvenimą greičiau ir geriau, negu komunistai.

Vakarų Vokietijos generolis konsulas Montreale, atsakydamas į vieno Montreale laikraščio užklausimą, pripažino, kad daugelis "ministerių ir ambasadorių ir vadovaujančių oficialų yra buvę nacių partijos nariais."

Bet, girdi, jie daugumoje

priklausę tai partijai tik dėl savo apsaugos.

Konsulas tik sugrįžo iš Vakarų Vokietijos, kur jis išbuvo 6 savaites.

Štai ką apie valdžios politiką ryšium su jūrų kelio pravedimu sako Progresyvių Konservatų Partijos nacionalis prezidentas:

"Jie neprotestavo, jie nepasipriešino, jie tikrai parpuolė ant kelių ir pardavė mus".

Jis tą pasakė, kai pastebėjo Globe and Mail editorialem, kuriame laikraštis klausė, kas atsitiko su konservatais, kad jie nekelia prieš tai balso.

CCF vadovybė dar neatsiliepė ir neparodė savo atsiėmimo.

Pažangaus literatūros žurnalo New Frontiers redaktorė Margaret Fairley, paaištytas Avrom Janovsky ir poetas J. S. Wallace nuvyko į Rumuniją. Juos užkvietė Rumunijos kultūrinės organizacijos pasisvečiuoti pas jas.

Jie dalyvaus Rumunijos 10 metų sukakties nuo jos išsilaisvinimo paminėjimuose ir apsižvalgys po tą šalį, o paskui grįš namo ir papasakos kanadiečiams, kaip dabar atrodo Rumunija.

Konciliacijų taryba pripažino reikala, kad plieno darbininkams Hamiltone būtų pakeltas atlyginimas 5 centais į valaidą.

Nežinia, ar kompanija (Steel Co. of Canada) sutiks su šia rekomendacija.

Dick MacDougal, džiazio mėgėjas. Dabar jis yra radio džiazio programos vedėjas, kuri užvadinta "Jazz Unlimited".

Jeigu ir būtų pridėti 5 centai į valaidą, Kanados plieno darbininkų algos bus dar 35 centais žemesnės už JV plieno darbininkų algas.

Kanadietis

Neužmiršo ir Spaudos

BELLE RIVER, Ont. — Rugpjūčio 22 dieną didelis Windsoro lietuvių būrys aplankė draugus Ilgučius naujo biznio įkurtuvių proga. Turėjome labai gražų pobūvį. Jų biznis, Dans Motel, randasi labai gražioje ir ramioje vietoje tarp Windsoro ir Belle River, visai arti Belle River, tik ketvirtadalis mylios, ant Highway 39. Visi kambariai jaukiai įrengti.

Po vaišių ir pasikalbėjimų, nepamiršom ir mūsų spaudos, tai yra Liaudies Balsas. J. Svirplienė ir K. Linkevičienė surinko \$34.00 aukų dėl Liaudies Balsas. Labai ačiū aukavusiems ir draugams Ilgučiams. Be mūsų nuolatinių paramos būtų sunku LB ir kitiems laikraščiams verstis.

Alex

Padėka

Norim pareikšti širdingą padėką draugams windsoriečiams, kurie mum apleidus Windsorą nepamiršo mūsų širdingai ačiū už vaišes ir taip pat už gerai pritaikytą dovaną, kuri pasiliks mūsų širdyje ant visados.

Dėkojame: Baltuliams, Sinkevičiams, Raziavičiams, Svirpliams, Bartuliams, Indrijauskams, Rimšams, A. Bernatoniui, G. Sadauskui, K. Valaičiui, W. Savičkui, E. Lekaičiui, R. Purliui, J. Jasiškul ir F. Lagūnui.

P. ir J. Ilgučiai

Gera Proga Įsigyti Šias Naudingas ir Įdomias Knygas

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma; Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršiais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGEJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosčiuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Merksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RASTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršiais. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatinai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

UKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informaciją ir apie kitas Pietų Amerikos šalis, 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius-Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveikslais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKELUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoje. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Keltas į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanaukas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisųsti ir mokėti. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007 Toronto 3, Ont.

Niagara Falls aną dieną buvo virtęs upių ir ežerų miestu, kuomet dideli lietūs siautė toj apylinkėj. Štai čia ma-

tote automobilių vandenyje vienoje gatvėje. Žemesnėse vietose buvo didžiausios baltos.

TARYBŲ LIETUVOJ

PLAČIOS PERSPEKTYVOS

V. Mikučianis

Kartu su visa Tarybų Lietuva, sparčiai vystosi ir gražėja mūsų respublikos sostinė — Vilnius. Tarybų valdžios metais Vilniuje pastatyta dešimtys naujų ir rekonstruotos senosios įmonės. Atstatytas miesto energetinis ūkis toliau rimtai vystėsi. Dabar miesto pramonė ir gyventojai gauna elektros energijos keturis kartus daugiau, negu prieš karą.

Paskutiniaisiais metais rekonstruota ir atremontuota visa eilė miesto gatvių ir aikščių. Svarbiausioje miesto magistralėje — Stalino prospekte ir centrinėje miesto gatvėse namai buvo sugriauti 50 procentų. Šiandien centrinė miesto dalis yra gražesnė, negu ji buvo prieš karą. Čia įrengta didinga Lenino aikštė. Joje pastatytas monumentinis paminklas Tarybinės valstybės įkūrėjui V. I. Leninui.

Vilniaus atstatymas ir rekonstrukcija vykdoma ne tik atstatant sugriautus pastatus. Pagal miesto projektą numatomas didelis pramoninės gyvenamųjų namų ir komunalinio ūkio įmonių statybos užmojis.

Dideli poreikiai butams primygtinai reikalauja didinti butų statybos mastą ir tempus. Gyvenamieji namai statomi geriausiose vietose. Jie iš esmės ir formuoja mūsų gatves ir bulvarus. Jau šiais metais valstybė stato apie 100 gyvenamųjų namų ir individualūs statytojai apie 300 namų, kurių visų bendra apimtis sudarys daugiau kaip 100 tūkstančių kvadratinį metrų.

Šiuo metu architektoriai ir sekančiais metais bus statomas Lietuvos TSR Akademijos operos ir baletų teatras. Be to, ruošiami projektai Nerles upės vingiui užstatyti nuo mokslo darbuotojų namų iki Jaunimo stadiono. Jame išsidėstys mokslinio tyrimo institutų ir Lietuvos TSR Mokslo akademijos prezidiumo pastatai. Jau sekančiais metais bus pradėta statyti dviejų mokslinio tyrimo institutų pastatai.

Dienotvarkėje — Tauro kalno sutvarkymas ir užstatymas. Čia numatytos statybos ir darbai suteiks centrui sostinės ansambliui naują vaizdą.

Šiuo metu architektoriai ir sekančiais metais bus statomas Pedagoginio instituto statyba ruošia ir dešimtosios Nerles krantinės kompozicinių statybos projektą. Pedagoginio instituto mokymo korpuso statyba bus pradėta dar šiais metais. Pa-

ruoštas Muziejaus gatvės kompleksinio užstatymo projektas. Vietoje anksčiau buvusios 9-10 metrų pločio, Muziejaus gatvės bus išplėsta iki 40 metrų. Jos viduriu nusiųties bulvaras. Statybos šioje gatvėje prasidės šių metų pabaigoje. Po rekonstrukcijos ir atstatymo Muziejaus gatvė bus viena iš gražiausių mieste.

1955 metais Nemenčinės plente bus pradėta nuolatinė Respublikinės žemės ūkio parodos paviljono statyba. Baigiama kino teatro statyba Dzeržinskio gatvėje. Sekančių metų vasaros sezonui Jaunimo sode bus pastatytas vasaros kino teatras. Pradedamas statyti kino teatras Antkalnyje ir Tarybų rajone. Be to, 1956 metais Kau- no gatvėje bus baigtas statyti geležinkelininkų klubas, o Tarybinės Armijos alėjos rajone bus pastatytas elektrikų klubas. Sekančiais metais prasidės stambios universite-

Mechanizacijos Technikumas Vilniuje

Beveik kiekvienoje Lietuvos respublikos mašinų-traktorių stotyje, daugelyje kolūkių galima sutikti jaunus specialistus, baigusius Vilniaus žemės ūkio mechanizacijos technikumą. Jie prisimena puikųjį mokslo laiką, įdomią praktiką technikumų dirbtuvėse, mašinų-traktorių stotyse, elektrinėse ir remonto gamyklose, su dėkingumu, šiltai atsiliepia apie savo pedagogus.

Technikumų moksleiviai vis didėja. Du jo skyriai rengia MTS ir remonto gamyklų technikus-mechanikus bei technikus-elektrikus žemės ūkiui. Be to, įsteigtas dvejų metų skyrius, kuris rengia aukštos kvalifikacijos technikus-mechanikus iš baigusiujų vidurinę mokyklą tarpo.

Mechanikų skyriaus moksleiviai, be bendrojo lavinimo dalykų iš vidurinės mokyklos kurso, studijuoja bendrosios technikos ir specialiuosius dalykus — metalų technologiją, techninę braižybą, teorinę mechaniką, medžiagų atsparumą, mašinų detales, mašinų mokslą, traktorių, ir automobilių, žemės ūkio mašinas, remonto darbą, elektrotechniką, gamybos organizavimą ir kt.

Būsimieji elektrikai, be bendrojo lavinimo dalykų bei bendrosios technikos dalykų, tokių pat, kaip ir pas mechanikus, studijuoja šiluminę techniką, elektrotechniką o s

to bibliotekos statybos darbai, o taip pat bus išplečiama ir Mokslo akademijos biblioteka. Žymios lėšos skiriamos mokymo ir įstaigų studentų bendrabučių statybai.

Ateinančiais metais sostinės moksleiviai gaus puikias mokyklas ir specialią muzikos mokyklą su internatu Kosciuškos gatvėje. Antkalnyje pradėta statyti miesto klinikinė ligoninė. Pirmas šios ligoninės korpusas bus baigtas 1955 metais, o sekančiais metais bus tęsiama šios gydymo įstaigos statyba. Be to, numatoma vaikų ligoninės ir dešimčių naujų vaikų darželių bei lopšelių statyba.

Greitu laiku bus pradėta didelės universalinės parduotuvės statyba. Valstibinis projektavimo institutas dirba naujų vandens tiekimo šaltinių ieškojimo darbą. Numatoma išvystyti vandentiekio tinklą ir padidinti vandens tiekimą. Šiais metais pradedami miesto kanalizacijos sistemos rekonstrukcijos darbai. Kelininkai tęs toliau miesto gatvių rekonstrukciją, pirmoje eilėje vykdydami šį darbą troleibusų maršrutų linijose.

teorijos pagrindus, elektros mašinas, elektrines, elektros linijas ir tinklus, elektros įtaisinių eksploatavimą ir remontą, su elektros energijos išnaudojimu susijusios gamybos organizavimą.

Moksleivių dispozicijoje — visokiausi mokslo vadovėliai, dirbtuvės, laboratorijos, kabinetai.

Gerai organizuotas būsimųjų specialistų — mechanizatorių poilsis. Čia veikia meno saviveiklos kolektyvas, sporto kolektyvas, turintis 13 pereinamųjų prizų ir apie 300 raštų, gautų už leimėjimus vystant sportą.

Visi gerai besimokantieji moksleiviai gauna stipendiją, o mokslo žymūnai gauna 25 procentais didesnę stipendiją, negu kiti. Atvažiauviešiams iš kitų miestų duodami kambariai bendrabutyje, kuriame yra valgykla.

Dabar technikumas ruošiasi priimti naujus moksleivius.

Mėgstama Poilsio Vieta

Laisvadienis. Vieškeliu, vedančiu į Mažeikių rajono "Pergalės" kolūkių centrą, vienas paskui kitą važiuoja dviratinkai, grupėmis ir po vieną skuba kolūkiečiai. Dauguma jų eina į klubą-skaityklą. Čia visada daug žmonių. Klube suorganizuoti muzikos ir dramos rateliai, kurių darbe aktyviai dalyvau-

Stalinabadas -- Naujas Tarybinis Miestas

I. Berezinas

Kalnų papėdėje, prie plačių Diušambinkos upės užliejamų pievų, išsidėstė Tarybų Tadžikistano sostinė — Stalinabadas. Tiesios asfaltuotos gatvės, skendinčios medžių lapų žalumoje, dalo miestą į lygius kvadratus. Pakraščiuose stiepiasi į dangų pramonės įmonių kamienai. Toliau tysoja kolūkių gyvenvietės, medvilnės laukai.

Ypatingai miestas gražus, kai ateina rytas ir užteka kaitinanti saulė. Svarbiausioje magistralėje — Lenino prospekte, kuris eina nuo pietinės miesto pusės iki šiaurinių priekalnių, — stovi darnios eilės gražių gyvenamųjų ir administracinių pastatų. Plačiųjų gatvių pakraščiais be perstogės čiuurlena ariakai, o aukšti topoliai, platanai ir klevalai, susipynę virš asfalto, sudaro savotišką žalius tunelius. O aplink šį žydintį miestą-sodą kyšoja baltutėliai kalnai.

Šįmet Stalinabado gyventojai minės 25-tąsias savo jaunojo miesto metines.

Toje vietoje, kur dabar stovi Stalinabadas, buvo nedidelis Diušambės kiškakas, kuriamė nebuvo nė vieno mūrinio pastato. Žmonės gyvenė plūkinėse molinėse pirkiose, aptvertose tvoromis.

Kai buvo įkurta Tadžikijos sąjunginė respublika, Diušambė tapo jos sostine. Beveik dykvietėje Gisaro kalnagūbrio priekalniuose pradėjo kurtis socialistinis miestas. Pietinė jo dalis buvo paskirta pramonės įmonei. Čia buvo nutiestas geležinkelis. Įmonės buvo statomos 2-3 kilometrai nuo gyvenamųjų kvartalų. Pačiame mieste buvo statomi masyvūs pastatai respublikos vyriausybinėms įstaigoms.

Šiaurinę miesto dalį paskyrė mokslo įstaigoms. Visur buvo sudaromi žalumynų sodiniai — gatvėse, skveruose, priešais gyvenamuosius namus ir kultūrinės - buitines įstaigas.

ja kiauilių šėrėjos Jokūbauskaitė, Digaitytė, laukininkai Eičinas, Skruibys, Gargasaitė ir kiti.

Didelę paramą klubui-skaityklai teikia Laižuvos septynmetės mokyklos mokytojai Zubys, Arlauskas ir Šiaučiulytė. Jie dažnai rengia paskaitas kolūkiečiams.

Netoli klubo-skaityklos yra biblioteka, turinti 3,900 knygų. Neseniai įvykusiame literatūros vakare čia buvo aptartas Gudaičio - Guzevičiaus romanas "Kalvio Ignoto teisybė". Prie bibliotekos veikia literatūros ratelis, kuris leidžia sieninį laikraštį "Keltas į komunizmą".

Vietos parinkimas respublikos sostinei įkurti pasirodė vykęs. Kalnai gina miestą nuo smarkių vėjų. Visas Gisaro slėnis skendi soduose ir žalumynuose. Pats miestas yra 824 metrai virš jūros lygio. Nors vasaros metu kaitra pasiekia 50 laipsnių Celsijaus, tankus sodų ir žaliųjų sodinių tinklas, gausūs ariakai daro orą vėšų.

Stalinabadas per trumpą laiką sparčiai išaugo, tapo vienu gražiausių ir geriausių sutvarkytų miestų Vidurinėje Azijoje. Dabar jame yra daugiau kaip dešimt tūkstančių puikių namų, kuriuose įrengtas garinis šildymas, vonios, radijas, elektra. Mieste daug fabriku, gamyklų, teatrų, mokslo įstaigų. Kiekvieno pastato architektūra atspindi respublikos tautinius ypatumus.

Visi naujieji miesto pastatai sukurti tadžikų architektų ir teikia puikius tarybinės architektūros pavyzdžius. Ypatingą dėmesį patraukia neseniai pastatytas Firdousi vardo viešosios bibliotekos pastatas, kurio nišose pastatytos žymiųjų pasaulio kultūros veikėjų skulptūrinės statulos.

Didelis darbas statybos srityje mieste nuveiktas per pastaruosius trejus metus. Per tą laiką pastatyta daugiau kaip 130 tūkstančių kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Vien 1953 metais pastatyta 112 naujų gyvenamųjų namų.

Stalinabadas auga kaip respublikos industrijos centras. Ten, kur pirmiau buvo dykūnės ir siautė smėlio pūgos, išaugo didžiulės pramonės įmonės, darbininkų gyvenvietės, apsuptos žaliais sodais. Mieste veikia tekstilės fabrikas, medvilnės valymo gamykla, šilko verpimo fabrikas, mėsos konservų kombinatas, odų, cemento, plytų, čerpių gamyklos, vyno, siuvinų ir tabako fabrikai, mechaninė gamykla ir daug kitų įmonių, aprūpinusių tėvyninę techniką.

Stalinabadas vystosi ir kaip stambiausias respublikos kultūros centras. Mieste yra operos ir baletų teatras, filharmonija, rusų dramos teatras.

Stalinabado universitete, pedagoginiame institute ir žemės ūkio institute mokosi keli tūkstančiai studentų.

Santa Monica. — James Roosevelt, demokratų kandidatas į Kongresą iš 26-to Kalifornijos distrikto, pareiškė, kad įstatymas prieš Komunistų Partiją esąs antikonstitucinis.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75

LIAUDIES BALSAS

190 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: Empire 6-4358

TEISINGAS SUSIRŪPINIMAS

Globe and Mail kritikuoja Trades and Labor Kongreso konvencijos Regina mieste priimtą rezoliuciją, reikalaujančią sušaukimo parlamento apsvartymui nedarbo. Girdi, padėtis dar netokia rimta, kad reiktų šaukti parlamentą tuo klausimu. Bet apsisukęs, tame pačiame editoriale, Globe and Mail sako, kad šiemet bedarbių dvigubai daugiau, nežiūrint to, kad vyriausybė išleidžia \$2,000,000,000 apsigynimo darbams, o viešų darbų departamentas \$150,000,000 įvairiems viešiesiems darbams. Prie to, Ottawa tuojaus pradėsianti darbus prie St. Lawrence upės gilavimo darbų, kam numatyta \$200,000,000. Girdi, vieši darbai padėties nebepataisys. Reiškia, reikia ko nors dar didesnio. O tą gali apsvartyti tik parlamentas. Už tai TLC konvencija teisingai ragina parlamentą rinktis šiai svarbiai problemai apsvartyti.

Šiemet vidurvasaryje, liepos mėnesį, Kanadoje bedarbių buvo 172,000, palyginus su 90,000 pernai tuo pačiu laiku. Tai beveik dvigubai, kiek buvo pernai. Na, o kiek jų bus žiemą, kada daugelis sezoninių darbų uždarys? Kai kas pranašauja apie 700,000.

Globe and Mail sako, kad nedarbas auga už tai, kad Kanados prekės per brangios, negalima jų parduoti. Jis reikalauja sumažinti taksus ant prekių. Parlamentas galės tą padaryti. Taigi, ir čia matosi aiškus reikalas parlamentui susirinkti.

Kanados prekės sunku gauti rinkas ne vien dėl to, kad jos brangios. Juk yra žinoma, kad yra tokių šalių, kurios norėtų daug ką pirkti Kanadoje, bet Kanada "negali" parduoti, nes jai uždrausta mūsų kaimynų. Norint tą skerspainę pašalinti, reikia pakeisti politiką. Parlamentas gali ir tą padaryti.

Yra daug taisytių dalykų, kuriuos būtų nesunku pataisyti, je itik būtų noras. Tačiau to noro nebus, kol Kanados darbo žmonės nesudarys atitinkamo spaudimo.

KAPITALISTŲ PELNAI

Progresyvės Darbo Partijos lyderis Tim Buck savo atsikreipime į darbininkus Darbo Dienos proga pastebi, kad pernai Kanados kapitalistai išsidalino \$5,419,000,000 gryno pelno. Tokia tai sumą sukrovė jiems Kanados darbininkai. Tai daugiau, negu penkta dalis Kanadoje per metus pagaminto turto. Maža sauja kapitalistų susižeria daugiau negu penktą dalį visų darbininkų triūso. O koki skandala jie kelia, kuomet darbininkai paprasčiausiai padidinti atlyginimą keletu procentų.

Pažymėtina ir tas, kad daug to triūso išplaukia į užsienį. Pavyzdžiui, Jungtinių Valstijų kapitalistai turi investavę Kanadoje \$8,500,000,000. Jei jiems jų kapitalas neša tik po 5 procentus pelno, ir tai susidaro \$425,000,000. Bet retai kuris kapitalistas tenkinasi tokiu pelnu. Net karo metu kapitalistai nesutiko gaminti ginklų už mažiau. Reiškia, mažiausiai pusė bilijono dolerių išsiveža Wall Streets. Tai tik minimum imant.

Kanados žmonių perkamoji jėga galėtų būti žymiai sustiprinta pakeliant jų algas. Darbininkai išleistų tas sumas pirkimui savo gaminių. Kapitalistai savo pelnus dažnai švaisto po užsienius. Bet darbininkų pastangos gauti daugiau susiduria su didele opozicija.

NETEISINGAS UZVADINIMAS

J. Kardelio Nepriklausoma Lietuva vadina Vakarų Vokietiją mažesniu blogumu, negu Tarybų Sąjunga. Tai visai neteisingas pavadinimas. J. Kardeliui, P. Grigaičiui, kaip ir visiems jų sebrams iš "Lietuvos vaduotojų" fronto, senai nustojo buvę koku nors blogumu visi fašistiniai pašlemėkai.

Kada gi kas matė juos kritikuojant Čiang Kai-šeką,

KAS NAUJO PASAULYJE

Europinės armijos planas, kaip atrodo, baigia žlugti. Sakoma, kad labai maža progų, kad jis būtų užgirtas Francijos palamento. Pats Francijos premjeras visai nenorįs, kad tas planas būtų užgirtas. Vienas komentatorius išsireiškė, kad Francija nori to plano žlugimo. Tuomet gal būsia galima ko nors kito siekti.

Francija norėtų mažos NATO, kurią sudarytų Italija, Francija, Britanija, Olandija, Belgija, Vakarų Vokietija ir Luksamburgas. Vokietiams būtų leista turėti militarines jėgas, bet daug mažesnes, negu Francijos, kad ji negalėtų dominuoti.

Amerikiečiai dėjo dideles pastangas išgelbėti europinės armijos planą. Net Adlai Stevensonas rašė laišką Francijos premjerui.

Indijos premjeras Nehru vėl pasisakė prieš SEATO. Jis sakė, kad militariniai blokai yra žalingas dalykas.

Geriausias būdas apsaugoti taiką, tai nepuolimo sutartys, kokią Indija pasirašė su Kinija, sakė jis.

Atsisako dėtis prie SEATO ir Indonezija, kita didelė Pacifiko šalis.

Amerikiečiai, iš kitos pusės, nori SEATO su "dantimis". O senatorius Knowland šaukia, kad ateityje nebus Yalu upės prieglaudų. Jie, žinoma, ir praetyje panašiai šaukė, bet realybė privertė nuo daug ko atsizadėti.

Adenauerio parlamento narys Karl Schmidt-Wittmack, kurs aną dieną perėjo į Rytų Vokietiją su visais jo žinioje buvusiais dokumentais, turėjo interviu su vakariniais korespondentais.

Jis, kaip ir Dr. John, kaltino Adenauerio valdžią už stumimą Vokietijos į bedugnę.

Amerikiečių palaikoma, Adenauerio valdžia vedanti Vokietiją prie karo ir sugriuvimo.

Jungtinių Valstijų Komunistų Partija savo pareiškime sako, kad ji nepaisys tikrą priimto įstatymo, skelbiančio ją nelegale organizacija; kad ji veiks viešai, kaip veikusi, leis Daily Workerį, statys kandidatus ir t.t. Jeigu valdžia ims žygių prieš ją, tai ji tuomet skųs įstatymą kaip prieškonstitucinį. Teismas turės tada spręsti, ar Kongresas nesu-

laužė konstitucijos priimdamas tokį įstatymą, o prezidentas pasirašydamas jį. Jungtinių Valstijų spauda, išskyrus Hearsto laikraščius, smerkia Kongreso įstatymą ir nurodinėja, kad įstatymas padarys daugiau žalos, negu gera.

Čiangkaišekininkai siūlo po \$30,000 per metus Kanados orlaivinkams, kad jie stotų į jų orlaivyną. Jie nori, kad kanadiečiai guldytų galvas už jų reikalus. Kas liečia orlaivius ir dolerius, jie, žinoma, ateina iš Jungtinių Valstijų. Kitaip sakant, amerikiečiai duos orlaivius ir pinigus, o kanadiečiai turi duoti save, kad čiangkaišekininkai galėtų sėti mirtį Kinijoje.

Ar rasis tokių, kurie parduotų už dolerius, dabar sunku pasakyti, bet vienas skelbia, kad 100 kanadiečių orlaivinkų nori priimti tą čiangkaišekininkų pasiūlymą.

Kiek anksčiau kas tai Jungtinėse Valstijose paleido gaudus, kad Tarybų Sąjungos djetiniai bomberiai perpus galingesni už amerikiečių bomberius.

Šiomis dienomis Britanijos admiralitetas pasiskundė, kad Tarybų Sąjunga per tris metus pasistatys tiek karo laivų ir orlaivių, kad jos laivynas bus 500 submarinų, 4,000 orlaivių.

Reiškia, visos pastangos pralenkti ginklavimesi nueina vėjais.

Galima pasakyti iš kalno, kad noras pralenkti kitus yra naudingas tikrai ginklų gamintojams.

Britų Guianos policija buvo suėmusi ir apkaltinusi Mrs. Janet Jagan, Liaudies Progresyvės Partijos sekretorę, būk ji laikiusi subversyvę literatūrą.

Kaltintojai sakė, kad ji turėjusi kopiją brošiūros "Už pastovią taiką, už liaudies demokratiją".

Teismas, tačiau, gėdinosi nuteisti ją už tokį "nusikalimą".

SEATO steigimo konferencija numatoma Maniloj, Filipinų sostinėj, bet Filipinų autoritetai nelabai nori tos SEATO (South East Asian Treaty Organization), Kadangi Filipinal yra ame-

rikiečių dominacijoje, greičiausiai jie mažai pasireiškė, bet stebėtojai žino, kad jie nenori tos sutarties.

Istodami į tą bloką, Filipinai nustos draugiškumo Indijoje, Ceylone, Indonezijoje ir kitose šalyse, kurios nenori tos organizacijos.

Kinijos prezidentas Mao Tze-tung, besikalbėdamas su Clement Attlee, užsiminė jam, kad Kinija norėtų, jog Amerika ištrauktų iš Formosos apylinkės savo laivyną, nustotų ginklavusi Japoniją ir Vakarų Vokietiją ir sušvelnintų antikomunistinę politiką.

Tuo tarpu amerikiečiai paleido gaudus, kad jie neketina sumažinti savo jėgų toje srityje. Girdi, rusų laivai pasirodė palei Kiniją.

Jungtinės Valstijos pranešė, kad sumažins sąrašą prekių, kurių negalim apardavinėti Tarybų Sąjungai ir kitoms pažangioms šalims.

Būsia išimtos iš to sąrašo mašinos, namų apyvokos priemonės ir daugelis kitų gaminių.

Dabar JV prekyba su Tarybų Sąjunga siekia \$20,000 per metus.

Jungtinių Valstijų orlaivynas atidengta slapta teroristinė organizacija. Vienoj bazėj (Illinojaus valstijoje) buvo suimta virš 100 orlaivinkų, kurie buvo įtarti esant nariais tos organizacijos.

Dalykas atsidengė per patikrinimą, kuomet buvo surasta daug orlaivinkų su ženklais ant rankų ir kitų kūno dalių.

Šiems teroristams priemama kaltė už nužudymą žiauriu būdu vieno orlaivinko.

Ši organizacija už tikslą turinti terorizavimą žmonių. Nariai pagerbiami už teroristinius žygius. Visiems esą privalomas nešiojimas peilio. Pas suimtuosius taipgi atarasti peiliai.

New Yorke keturi vaikėzai suimti už terorizavimą žmonių dėl to, kad tas kelias juose malonumą.

Kitame mieste suimta 50 jaunuolių, kurie priklausę prie teroristinių organizacijų.

Knokke le Zoute, Belgija. Čia prasidėjo tarptautinė liberalų konferencija. Norvegijos liberalų vadas Christian Oftedal pasakė kalbą už Liaudies Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Franka, Rhee ar kurį kitą tokį fašistapalaikį? Jie jiems virto "laisvės gynėjais", pačiais maloniausiais žmonėmis. Kas to nemato? Tad kam kraipyti uodegą bereikalingai,

Pastabos

Britai ir amerikiečiai sako, kad bus reikalinga leisti vokiečiams turėti neprigulmingą armiją, jeigu francūzai neužgirs europinės armijos.

Man atrodo, kad nėra skirtumo, ar vokiečiai turės atskirą armiją, ar įjungtą į europinę.

Pamatinis dalykas yra armija. Francūzai nenori vokiečių armijų.

Dabar, ar reikalinga ta europinė armija?

Juk jau keli metai praėjo, kaip ta armija arganizuojama.

Jeigu Tarybų Armija būtų norėjusi užpulti, tai ji daug laiko turėjo tam atlikti, kol tos armijos nebuvo.

Kadangi tas "pavojus" netikras, tai ir darbas nesiseka.

Jungtinės Valstijos rėkia apie pavojų demokratijai ir laisvei iš kitur, tuo tarpu jų politikieriai nejuokais griaua iš vidaus.

Ne tik demokratiją ir laisvę jie griaua, o ir aplamai pūdo visuomenę.

Priviso visokių raketierių, teroristinių organizacijų, kidnapierių ir kitokių blogdaryų.

Atsiranda šaikių jaunuolių, kurie dėl malonumo kankina ir žudo žmones.

Kalbant apie perbėgimus iš vienos pusės kiton pusėn, galima pasakyti, kad iš anos pusės šion pusėn perbėgo mažesnės šiškos, negu iš šios pusės anon.

Britai neteko dviejų aukštųjų diplomatų, dirbusių užsienio ministerijoje, dabar du aukšti vokiečiai perėjo rytinėn dalin.

Pagal pabėgimus negali spręsti, kuri pusė geresnė.

Vienas dipukas per vieną francūzišką laikraštį Montreale išsiplepėjo, kad dipukiški antikomunistai neapkenčia senų ateivių labiau, negu europiškų komunistų.

Nesuprantama, kam čia jiems taip pykti.

Juk mes netrukdomė jiems, kaip tie žmonės sako, užsidirbti pragyvenimą savo praktu.

Faktinai, ne vienas iš seaujų yra padėjęs naujliems.

Jie, matyti, dar nori, kad mes padėtume jiems atgauti svarų centrų, ministerijas ir kitas šitas vietas.

Labai atsiprašom, ponai. Kokia gi mums nauda būtų iš to?

J. Y.

Alcide de Gasperi, buvęs Italijos krikščionių demokratų lyderis ir visą eilę metų Italijos premjeras, kurs aną dieną mirė širdies priepuoliu, sulaukęs 73 metų amžiaus. Jis atsižymėjo kaip didelis antikomunistas, europinė s armijos rėmėjas, bet jo politika vėlesniu laiku buvo pradėjus smukti, tad jis buvo priverstas užleisti vietą kitiems.

Karl Franz Schmidt-Wittmack, vienas iš artimiausių kanclerio Adenauero bendrų, kurs aną dieną perėjo į Rytų Vokietiją. Jis buvo Hamburgo krikščionių demokratų pirmininko pavaduotojas, o kas svarbiausia, Adenauero parlamentarinio komiteto narys. Tas komitetas svarstydavo už uždary durų Eumias pas komunistus yra didelis smūgis Adenauero valropos ir Vokietijos ginklavimosi klausimus. Jo perėjimas

Ką Kiti Rašo

Smarkios, Gražios Prakalbos

Šiomis dienomis du žymūs vyrai pasakė labai smarkias prakalbas. Pirmoje vietoje stovi mūsų prezidentas su savo prakalba Pasaulinės Bažnyčių Tarybos suvažiavime Evanston, Ill. Kalbėjo jis apie dvasininkų atsakomybę. Pakartotinai jis ragino kovoti už pasaulinę taiką. Patarė, kad šis skaitlingas dvasininkų suvažiavimas nutartų visame pasaulyje pašvęsti vieną dieną maldoms už taiką. Krikščioniškiesiems dvasininkai galėtų ir turėtų pasiūlyti maldai talkon dvasininkus kitų bažnyčių ir tikybų. Susidarytų, sako prezidentas, galingas sentimentas už taiką.

Taiką apsaugos, užtikrins ir išlaikys ne kanuolės ir bombos, bet žmonių troškimas taikos, — pasakė prezidentas aukštai pakeltu balsu.

Kita nepaprasta prakalba buvo pasakyta Aukščiausio Teismo pirmininko E. Warren. Jis kalbėjo Chicagoje Amerikos advokatų susivienijimo sueigoje. Trumpai ir drūtai jis pasakė, kad pasaulio viltis glūdi ne bombose, bet idėjose. Idėjų nereikia užgnaužti bel sunaikinti. Idėjas galima nugalėti tiktaid idėjomis.

Švėčiausia tiesa.

Ko betriksta, tai tikrovės. Reikia, kad visi šitie gražūs taurūs sentimentai būtų paremti darbais. Reikia, kad jie būtų pravedami gyveniman. Bet ką liudija tikrovė? Ką

pasako tų pačių dviejų žymių vyrių praktiški darbai?

Kaip tik tą pačią dieną, kai prezidentas kalbėjo dvasininkams E anstone, jis pasiuntė Amerikos ginkluotą laivyną į Tachento salas, kurios guli tik už keturiolikos mylių nuo Kinijos sauszemio. Admirolas Stump, taip pat prezidento pasiūstas, pareiškė, kad mūsų laivynas kitą sykį Kinijos "nebeglostys".

Ką mes, ką mūsų visa Amerika pasakytų, jeigu prie pat New Yorko ar Los Angeles, ar San Francisco pribūtų Kinijos karinis laivynas ir kinų admirolas tokiais gasdinimais mus pasveikintų?

O kai Aukščiausio Teismo pirmininkas taip šauniai kalbėjo už idėjas ir žmonių įsitikinimus, Kongrese praėjo bilius prieš idėjas ir žmonių įsitikinimus. Earl Warren nematė reikalo tokį senatorių ir atstovų žygį pasmerkti, bent jau švelniausiai pakritikuoti. Be to, jis puikiai žino, kad desėtkai politinių kalinių sėdi kalėjimuose už idėjas ir įsitikinimus. Kaip Aukščiausio Teismo pirmininkas, jis galėtų labai daug ką padaryti, kad tie žmonės būtų amnestuoti, arba kad tie prieškonstituciniai įstatymai, kaip Smith Act ir McCarran Act, kuriais pasiremlant žmonės areštuojami ir kalinami už idėjas, būtų pašalinti. Tačiau jis apie tai nę prisiminti neprisiminė. Todėl ir jojo šaunioji prakalba advokatų susivienijimui Chicagoje nustoja pačios svar-

biausios reikšmės.

Pliki žodžiai pigiausias tavoras. Žodžiai, paremti darbais, brangesni už auksą ir deimantą. — Laisvė.

Ar Kompartijos Nulegalizavimas Išspręs Klausimus?

Pasiskaitęs spaudoje, pasiklausęs radijo pranešimų apie tai, kas pastaromis dienomis vyko mūsų šalies Kongrese, žmogus nežina, verkti dėl to, ar juoktis.

Senatas, be svarstymų, be apgalvojimo nutarė paskelbti JV komunistų partiją nelegale.

Atstovų Butas, patariamasis prezidento Eisenhowerio, nutarė palikti partiją legale, tik be jokių pilietinių teisių.

Vėliau ir Atstovų Butas, pagautas įkarščio, nutarė priimti senatinio biliaus versiją.

Visa tai buvo atlikta, kaip žinome, be jokio iš anksto apsvarstymo, be apklausinėjimų, be jokio plano, koks reikalingas bet kokiam įstatymui praveisti! . . .

Šiuos žodžius rašant, dariais ir nežinia, ką Kongresas iškeps.

Andai vienas žmogus pasakė:

— Jei praėjusi antradienį Senate būtų atsiradęs drašulis ir pasakęs, kad "Dešimt Dievo prisakymų" komunistiniai, kad juos parašė Fosteris, tai Senatas ir juos būtų paskelbęs nelegaliais. . .

Ar galvojantieji amerikiečiai ligi šiol tikėjosi, kad mūsų Kongresas taip "akies plotu", tokiu įkarštingu urmu "spręs" rimtus politinius klausimus?

Abejoju!

Ir visa tai pareina iš to, kad —

1. Mūsų Kongreso daugumą atstovų krečia makartizmo baimė.
2. Turėdami galvoje, kad bus neužilgo rinkimai, jie bando lenktyniuoti pasirodymui balsuotojams, "kurie mes geresni".

Tai apgailėtina! — R. Mizara.

Išsibaigs Lietuvos Aukso Fondas

Washingtonė ir Londone tebesėdi Smetonos "ambasadoriai". Per virš 14 metų visa gauja smetonininkų mito ir lėbavo lietuvių tautos lėšomis. Bet dabar, matyti, tie ištekliai baigiasi. Ar neprisiėis žadeikiui, Balučiui, Daužvardžiui imtis vištų perinimo biznio, kaip tą jau praktikuoja įsmirtingesnis už juos "generalis" Smetonos "konsulas" Budrys.

Kad tie laikai ne už kalnų, parodo ir B. K. Balučio laiškas tūlim dipukam Chicagoje. Balutis, kaip žinia, tebeina Smetonos "ambasadoriaus" pareigas Londone.

ŠYPSENOŠ

Tokių Nedaug

"Ar tu matei, kad Brazilijos prezidentas nusizudė dėl žmonių labo?" paklausė vienas Jungtinių Valstijų senatorius kitą senatorių.

"Taip, mačiau. Kiek žmonių gero būtų, jeigu tokių būtų daugiau," atsakė antrasis.

Jie Sutaiso Viską

Eidama gatve moteris pastebėjo ant lango užrašą: "Mes sutaisom viską". Ji užėjo į vidų ir kreipėsi pas žmogų, taisantį laikrodį:

"Ar ištikrųjų tamsta sutaisai viską?"

"Taip, sutaisau. Kuomi galiu jums patarnauti."

"Prašu sutaisyti šitą," tarė moteris, paduodama jam bilą, policijos prisegta prie jos automobilio už nelegalų stovėjimą uždraustoj vietoj.

Ir Kalba Panaši

Viename baliuje vyras apkabino svetimą moterį (žinoma, būdamas truputį girtas), bet pastebėjęs, kad ne jo žmona, atsiprašė:

"Atsiprašau, ponai, pamaniau, kad mano žmona," pasakė jis mandagiai.

"Iš tavęs gali būti geras vyras bile moteriai, tu gremėzde, įkaušęs kerėpla," atkirto moteris.

"Matai, ir kalba visai panaši," vyras tęsė aiškinimąsi.

Kiek jis ten sumaumojo lietuvių tautos turto, mums nežinoma. Bet kad jau prilipo liepto galą numanu iš jo laiško chicagiškiam dipukam sportininkam, kurie prašė jo padovanoti žaidimų laimėtojamams taurę. Rašo buvęs smetoninis diplomatas Balutis:

"Ačiu už prisiminimą mažes ir už tokį garbingą pasiūlymą. Tačiau, vyrai, šiuo sykiu golo į vartus neįkirtote. Suvėlinot taip apie 15 metų. . .

"Prieš karą, kuomet buvau (ne) tik (kaip sakote savo laiške) teisėtu mūsų Nepriklausomos Lietuvos Valsitybės atstovu, bet ir apmokamu sulyg etato, būčiau mieilai tai padaręs (ir darydavau kur ir kiek galėjau). Bet dabar man rūpi, kaip tą Lietuvos Pasiuntinybę ilgiau išlaikius, — kad nereikėtų dėl lėšų stokos pačiam jos uždaryti, nuėmus jos iškabą nuo durų ir nuleidus nepriklausomos Lietuvos vėliavą. . .

Be to viso, štai jau devyni su viršum mėnesiai, kai po širdies priepuolio negaliu kaip reikiant atsipeikėti.

"Taigi nesistebėkite, mano jauni broliukai ir sesės, sportininkai (Pabaiga ant 12pusl.)

Kas Dedasi Brazilijoj

Rašo J. Yla

Kuomet prezidentas pats žūdosi, galima įsivaizduoti, kad jis tai daro ne dėl mažo dalyko. Gi Brazilijos prezidentas Getulio Vargas nusižudė persišaudamas. Jis tai padarė, kuomet armijos ir orlaivyno generolai prispyrusiai reikalavo, kad jis pasišalintų. Ir, kaip atrodo, jis persišovė ne be apgalvojimo, kadangi jis paliko ilgoką laišką, kuriame jis išdėsto savo elgesio priežastį.

Kadangi Getulio Vargas buvo reakcionierius, varžė savo šalies žmonių teises, tai jo nusižudymas nesukėlė užsienyje jam simpatijos. Bet nereikia įsivaizduoti, kad generolai, kurie privadė jį prie saužudystės, yra demokratiškesni. Įvykiai Brazilijoje nėra šiaip sau vidujiniai įvykiai.

Paziūrėkime, kaip ta kova išliko į viršų.

Vieno brazilų laikraščio redaktorius, Carlos Lacerda, kandidatavęs į prezidentus prieš Getulio Vargas, nuolatos kritikavo Getulio Vargas valdžią. Ir štai įvyksta pasikėsinimas ant jo gyvybės. To pasikėsinimo metu buvo užmuštas orlaivyno majoras. Pats redaktorius buvo tik truputį sužeistas į koją. Tas pasikėsinotojas, kaip matėsi iš pranešimų, buvo vienas iš Getulio Vargas gvardijiečių. Tas ir davė orlaivynui ir armijai progą prikišti prie Getulio Vargas. Generolai griežtai reikalavo, kad Vargas pasitrauktų. O tas nusišovė.

Nušovimas orlaivyno majoro nebuvo pamatinė priežastis susikirtimui tarp generolų ir prezidento. Tą parodo Vargo laiškas, kuriame jis aiškina, kodėl jis žūdosi. Savo laiške jis sako: "Ir vėl

Getulio Vargas, Brazilijos prezidentas, kurs aną dieną nusišovė, kuomet armijos ir orlaivyno generolai pareikalavo, kad jis pasitrauktų iš prezidentystės. Iš palikto laiško atrodo, kad Brazilijoje susirovė dvi klikos. Prieš Vargą, kaip atrodo, veikė užsienio jėgos, turinčios interesų Brazilijoje.

jėgos ir interesai prieš žmones išnaujo susigrupavo ir pakilo prieš mane. Jos nekaltina manęs, bet įžeidžia mane, jos nekovoja prieš mane, bet šmeižia mane ir neduoda teisės apsiginti." Reikia, jėgos ir interesai veikė jį jau organizuotai.

Toliau jis sako: "Požeminė kampanija tarptautinių grupių susijungė su nacionalinėmis grupėmis ir sukilo prieš darbininkų garantijų režimą. Viršpelnio įstatymas buvo sulaukytas Kongrese." Čia jis mini tarptautines grupes, kuriomis tur būt yra svetimų šalių bizniai, kurių Brazilijoje yra daug.

"Aš norėjau sukurti tautinę laisvę vystant mūsų turtus per Petrobras (valdišką aliejaus kompaniją), bet banga agitacijos aptemdė pradžią. Elektrobras (valdiška elektros kompanija) buvo tiesiog desperatiškai trukdoma. Jie nenori, kad darbininkai būtų laisvi. Jie nenori, kad žmonės būtų nepriklausomi.

"Aš paėmiau valdžią laike kilimo infliacijos, kuri naikino darbo vertę. Pelnai užsieninių užvedimų pasiekė 500 procentų per metus. Pareiškimuose apie mūsų importuojamas prekes egzistavo vagystės virš \$100,000,000."

Kaip matote, jis vis užsimena apie užsieninius biznius, kurie gražiai pelnėsi Brazilijoje, sukčiavo.

Baigdamas jis pareiškia: "Aš kovojau prieš apiplėšimą Brazilijos. Aš kovojau prieš apiplėšimą žmonių."

Iš jo laiško galima matyti, kad jis turėjo susikirtimą su klika, kuri veikė ranka rankon su užsienio firmomis. Galėjo būti panaši situacija, kaip Irane, kur buvo susikirtimas tarp tų, kurie norėjo daugiau pasinaudoti savo šalies turtais, ir tų, kurie švaisitė juos pusdykiai užsieniečiams. Šiandien matome, kad Irane laimėjo pastarieji.

Reikšminga pastebėti tą, kad po prezidento Getulio Vargas mirties visoje Brazilijoje pasireiškė masinės demonstracijos prieš orlaivyną, prieš amerikiečių biznierių ir kompanijas. Amerikiečių konsulatai daugelyje vietų buvo taškais užpuolimų. Jie nedaug tenukentėjo tik dėl to, kad greitai pribuvo karinė apsauga.

Visose Lotynų Amerikos šalyse eina grumtynės tarp dviejų klikų. Kur tik pasireiškia bent kiek didesnis nacionalizmas, tuojaus atsiranda klikos generolų, kurios apsidirba su nacionalistais.

Nacionaliniai samburzdžiai, kad ir tokių pat reak-

cionių vedami, kaip Peronas Argentinoje ir Getulio Vargas Brazilijoje, randa nemažą pritarimą liaudyje. Tos antiamerikoniškos demonstracijos Brazilijoje yra geras pavyzdys. Žmonės tuomi ne užgria Vargo režimo, bet išreiškia antipatiją tiems, kurie slopina bent kokį pasukimą linkui didesnės nepriklausomybės nuo užsienio monopolijų.

Tas, kas įvyko ir dar vyksta Brazilijoje, nėra kova vien-

Tarptautinės Stalininės Premijos Įteikimas Čilės Rašytojui ir Poetui Pablo Nerudai

BUENOS AIRES. — Rugpjūčio 11 d. Sant Jago mieste "Savojos" viešbutyje, pirminkaujant Čilės rašytojui Nacionalinės premijos literatūros srityje laureatui Fernando Santivanui, žyiam visuomeniniam veikėjui poetui Pablo Nerudai buvo įteikta tarptautinė Stalininė premija "Už taikos sustiprinimą tautų tarpe".

Premijos įteikimo ceremonijoje dalyvavo Čilės kongreso senatoriai ir deputatai nuo radikalų ir socialistų partijų ir darbo partijos, nepriklausomieji deputatai, universiteto dėstytojai, rašytojai ir kiti visuomenės atstovai. Sveikinimo kalbas pasakė deputatų rūmų pirminkas Baltasaras Kastros, Čilės rašytojų profsąjungos pirminkas Benedikto Cuaki, Čilės taikos gynimo komiteto pirminkas pulkininkas Alfredo de Amesti, senatorius ir teisės profesorius Luisas Kinteros Triktos, deputatas - radikalas Ermezas Aumada. Kalbėjusieji pažymėjo Nerudos vaidmenį kovoje už taiką ir draugystę tautų tarpe.

Tarptautinių Stalininių premijų komiteto vardu kalbą pasakė tarybinis rašytojas I. G. Erenburgas. Jis šilintai kalbėjo apie didį šiuo laikų poetą Pablo Nerudą, apie jo puikius eilėraščius ir poetas, apdainuojančius teisingumą, taikos ir tautų brolybės idealus. "Jūsų asmenyje, — kreipdamasis į Nerudą, pasakė Erenburgas, — aš noriu visos tarybinės liaudies vardu taip pat pasveikinti Jūsų darbščią, taikingą ir narsią liaudį. Mēs žinome, kaip čiliečių tauta brangina savo laisvę, savo nepriklausomybę — mes atmename viską: nuo O. Higinso ir aSn Martino dienų iki mūsų dienų. Mēs tikime, kad tauta, kuri pavertė dykumą turto šalimi, kuri davė žmonijai puikius rašytojus, kuri sunkiausiomis sąlygomis gina savo nacionalinę kultūrą ir savo nepriklausomybę, — tai didi tauta, nusipelnusi teisę į laisvę ir į laimę.

Savo kūriniuose Jūs parodėte, kaip tautos, broliškos

tarp prezidento Vargo ir generolų. Tai susikirtimas tarp nacionalizmo ir užsieninių monopolijų. Vargo bandymas paimti valdžios žinion aliejaus, elektros ir kitus užvedimus toms monopolijoms labai nepatiko.

Vargas suklypo. Vyriausiai dėl to, kad jis taip pat buvo reakcionierius. Jis negalėjo turėti užtektinai liaudies pritarimo. Bet liaudis parodė, kad ji nėra ir su tais, kurie pašalino Vargą.

jūsų tautai, kuria puikias kultūrinės vertybes ir kovoją už savo kultūrą, už savo šventą teisę būti šeiminku savo namuose. Šiandien kartu su čiliečiais džiaugiasi argentiniečiai ir brazilai. Meksikos ir Urugvajaus žmonės, visų Lotynų Amerikos respublikų patriotai. Jie žino, jog kad ir kokie būtų stiprūs taikos priešai, kad ir kiek vargo tektų pergyventi tai arba kitai respublikai, tiesa triumfuos, ir niekam nepavyks atimti iš 170 milijonų Lotynų Amerikos piliečių teisę gyventi taip, kaip jiems diktuoja jų tradicijos, jų protas, jų sąžinė".

Pablo Nerudos Kalba

"Brangūs draugai! Ilya Erenburgas vyko per žemyną, kad įteiktų man Tarptautinę Stalininę premiją "Už taikos sustiprinimą tautų tarpe". Kai aš jį paprašiau tai padaryti, aš žinojau, kaip jis užimtas, žinojau apie jo didelį ir šlovingą rašytojo gyvenimą, bet aš galvojau, kad bus dviguba garbė mano tautai ir mano tėvynei, jeigu aš gausiu iš jo rankų tą premiją, kuri iki šio laiko buvo paskirta tik kai kuriems mūsų žemyno atstovams ir jų tarpe didžiajam dainiui Polui Robsonui bei stambiajam rašytojui Žorži Amadui. . .

Kova už Amerikos tautų nacionalinę nepriklausomybę nesiliauja. Erenburgas paminėjo vardus O'Higinso, Martino, tų, kurie nuo jūrų iki kalnagūbrių įkūrė mūsų taikingąsias gimtines. Jie norėjo, kad mūsų tautas ir mūsų kultūrą, mūsų papročius ir mūsų vėliavas gerbtų visos šalys. Lotynų Amerikos šalių tautos tęsia tą kovą, ir didis yra skaičius nežinomų didvyrių, kurie žuvo, gindami Lotynų Amerikos orumą. Kad pakeltų šį orumą, Lotynų Amerikos tautos kovoją už taiką ir niekina kraujo ir neapykantos prekiautojus. Jeigu mano poezija atspindėjo tą jausmą, jeigu mano eilėraščių posmuose yra aiškumas ir meilė, tai tai yra todėl, kad aš kažkuriuo mažu mastu įstengiau atspindėti mano šalies jausmus, kad aš

esu eilinis mano tėvynės kovotojas.

Tarybų Sąjungoje buvau kilniosios tarybinės liaudies priimtas su dideliais pagarbos pareiškimais, draugyste, nuoširdmum, svetingumu ir meile. Visų namų durys man buvo atviros, aš pamačiau didingas statybas ir puikią poeziją. Aš galiu pasakyti, kad kartu su mano kartos poetais manęs laukė Puškinas ir Majakovskis, kad parodytų man visą tarybinį didingumą. Aš negaliu tai užmiršti. Ir jeigu mes nesugebėjome atsakyti tuo pačiu, tai Čilės liaudis ir kultūra įvairiose formose išreiškė savo karštą pagarbą Tarybų Sąjungos atstovui. Ateis diena, kai mes priiminėsime draugystės laiškus su tuo orumu, kurio jie nusipelnė, ir tada tarp mūsų nestovės tamsūs samdiniai, melagingos būtybės, siekiančios pakirsti brolybę tarp tautų.

Priimdamas Stalininę premiją "Už taikos sustiprinimą tautų tarpe" ir dėkodamas už tą aukščiausią apdovanojimą, aš dar kartą užtikrinsiu, kad mano gyvenimas, mano žodis, mano poezija, kiek leis mano jėgos, neš šviesą, džiaugsmą, kovą ir meilę. Mūsų laikais tai yra poetų garbės reikalas."

Įvairenybės

Moterims Žinotina

Šaldytuvai, dujiniai ir elektriniai pečiai, skalbiamos mašinos, elektriniai lygintuvai ir kiti moderniški šeiminkinių ir rankiai daug palengvina jų darbą, bet tikras moterų išganymas dar neatėjo. Ateitis žada ir joms daug ko nauja, geresnio.

Pavyzdžiui, elektroniniai pečiai. Elektroniniame pečiuje nereiks nei puodų. Bus galima iškepti keiką per tris minutes, bulves per penkias minutes, 16 svarų steiką tik per valandą ir 15 minučių.

Elektroniniu keptuvu bus galima iškepti bekonus ant lėkštės, padėjus popierinę servetėlę apačioje tankams sugerti. Nereiks puodų ar skauradų ir kitiems valgiams virti ar kepti. Bus galima kepti tiesiai ant lėkštėjų.

Tas jau yra bandoma Mansfiede, Ohio, kur tuzinas šeiminkinių verda valgius elektroniniais pečiais, pagamintais dėl virtuvių. Tappan Stove kompanija yra pagaminus tam tikrą skaičių tokių pečių.

Pečias paslaptimi yra magnetrono lemputė, pagaminta Raytheon Manufacturing kompanijos. Ji gamina labai trumpas bangas, kurios iššaukia maiste molekulinį sąjudį. Tai tas pats, kas karštis daro. Skirtumas tik tas, kad ši lemputė iššaukia daug greitesnį sąjudį.

Visatos Platybė ir Astronomų Atsiekimai

S. Karpė

Kol žmogus nežinojo rašto, aišku, jis negalėjo užrekorduoti istorijos. Tad gili senovė yra nežinoma. Ją galima atspėti tik iš atrastų liekanų. Bet iš visko galima spėti, kad žmogus nelabai senai labai mažai nusimanė. Tačiau per pastarąjį laiką, galima sakyti per keletą šimtų metų, žmogus padarė tokią didelę pažangą, kad šiaandien jis jau svajoja apie skridimus į planetas. Tuom pat sykiu jis labai daug sužinojo ir apie tą pasaulį, kuris jo akimis matomas, ir apie visatos dydį, kurs sunkiai įsivaizduojamas. Nors trumpai žvilgtelėkime į tai, ką astronomai sako apie visatą.

Iki astronomų Kanto ir Laplaso (aštuoniolika metų šimtųjų) buvo manoma, kad mūsų Žemė yra visatos centras; kad apie ją skrieja Saulė ir visi kiti dangaus kūnai. Dar buvo manoma, kad Žemė stovi vietoje, nejudėdama. Tai buvo taip vadinama Ptolomėjaus "teorija". Taip aiškinama ir biblijoj. Kantas ir Laplasas atmetė teoriją, kad pasaulis buvo sutvertas vienu mostelėjimu iš nieko. Jie aiškino, kad visata turi istoriją. Jie sakė, kad pasaulis susidarė iš nebulos, dujų debesio, pamažu. Dujoms susispaudus, kamuo-lysis pasidarė karštas, susiplojo, atskilo nuo jo šonai, pasidarė planetos. Tiesa, jų teorija mokslininkų tarpe dabar nebe daug vietos turi, bet

Kita, judėjimas vyksta visame maiste tuo pačiu laiku.

Nors bangos yra beveik tokios pat, kaip kad tos, kurios aktyvizuoja televizijos lempą, tačiau jos nedaro žalos televizijai. JAV autoritetai nužymėjo ir bangų ilgį virimo reikalams.

Elektroninio pečiaus sienos visuomet būna šaltos. Magnetrono lemputė automatiškai užsidaro atidarius pečių.

Šeimininkės, tačiau, turi pakeisti visus metalinius indus stikliniais ar moliniais, kurie nešyla nuo elektroninių bangų. Metaliniai įkaištų dar labiau, negu nuo dujų ar elektros.

Be abejonės, nesiskubinkite išmesti dabartinius pečius. Kol kas elektroninių pečių kaina yra \$2,000. Kita, mažai jų yra. Jeigu kada jų gamyba pasieks masinio pobūdžio, jų kaina tur būt nupuls iki \$1,000.

Elektroniniai pečiai sutau- pūs daug elektros. Elektrinis pečius naudoja iki 3,000 vatų, o elektroniniai užteks 750 ir tik trumpam laikui.

pati idėja palieka sveika.

Pagaminus didelius teleskopus, astronomai dar aiškiau žiūrėjo visatą. Ir jie su- rado, kad ir mūsų Saulė nėra visatos centras. Ji yra tik- tai viena žvaigždė iš 100 bilijonų žvaigždžių mūsų žvaigždynė, kuris vadinamas Paukščių Keliu. Angliškai jis vadinamas Milky Way. Tik pagalkokit, 100 bilijonų žvaigždžių! Šis žvaigždynas yra kaip kokia baronka. Ap- skritas rutulys, kurio dia- metras turi 100,000 šviesos metų, o storis 10,000 šviesos metų. Reiškia, ta "rip-ka", kurioje ir mūsų Saulė yra, baisiai didelė. Jeigu jės viduryje būtų skylė, tai truktų 10,000 metų, kol viename šone įmesta bolė išlėktų kitame šone, lėkdama šviesos greitumu. O šviesa keliauja 186,000 mylių per sekundę.

Paukščių Kelias arba Paukščių Kelio žvaigždynas dar nėra visa visata. Šis žvaigždynas yra dalis grupės žvaigždynų, kurie vienas su kitu rišasi tais pačiais įstai- tymais, kaip ir įvairios saul- nės sistemos mūsų žvaigždy- ne. O per didžiuosius teles- kopus astronomai mato dau- gelį tokių žvaigždynų gru- pų.

Taigi, jau iš to, ką astro- nomai dabar gali matyti per teleskopus, galima turėti idė- ją, kaip didelė visata — tai yra, ta visata, kuria žmogus per teleskopus mato. Jie ne- turi jokio apčiuopiamo įro- dymo, kad toliau nieko nėra. Galima tikėti, kad mato- moji dalis yra tik mažmo- žis. Žmogus tikriausiai nie- kad nesužinos, kur yra visa- tos pabaiga, jei kur ji yra. Jis nesužinos, ar ši visata yra viskas, ar dar yra dau- giau, neprigulinčių visatų viena nuo kitos, kas yra la- bai galimas daiktas.

Astronomai taipgi patyrė, kad tuštuma tarp įvairių dangaus kūnų nėra jau taip tuščia, kaip buvo įsivaizduo- jama. Pavyzdžiui, tarp mūsų žvaigždyno žvaigždžių ir pla- netų yra tiek palaidos me- džiagos, kiek ir visose žvaigž- dėse ir planetose. Yra nema- ža gabalų, kuriuos mūsų žė- mē dažnai susitinka savo ke- llyje apie saulę. Jų didžiama sudėga, kol pasiekia Žemės paviršių, bet pasitaiko tokių didelių, kad nespėja sudegti. Paukščių žvaigždynė yra to- kių tankių debesų, kad pro juos negalima matyti žvaigž- džių, atrodo lyg tuščios vie- tos.

Baigiant galima paklausti, ar ta visa masė buvo sutver-

ta iš nieko? Ir iš kur atsirado toks sutvėrėjas, pajėgęs sutverti tokią didybę? O jei jis be pradžios, tai kodėl ne- gali būti ta medžiaga be pra- džios?

Nuo dabar mokslininkai pradeda ieškoti pačios me- džiagos istorijos. Tai sunkus klausimas. Bet kas gali da- bar pasakyti, kad žmogus nesuras siūlo galo? Nedaug laiko praėjo nuo to laiko, ka- da jis pradėjo suprasti daug nežinomų reiškinių. O kas gali žinoti, ką mokslas suži- nos taip greitai progresuoda- mas, sakysime, po dar kelių šimtų metų? Bus atrasta naujų priemonių, kurios mokslo pažangą dar labiau pastūmės pirmyn. Gal bus pagaminti instrumentai, ku- rie matys daug mažesnes medžiagos dalis, negu kad dabar. Gal pasigamins tele- skopus, kurie matys dar to- liau. Pažangai daug vietos.

Nauja Kanadijizmo Dvasia TLC Tarimuose

Rašo Mark Frank

REGINA. — 69-toj Trades and Labor Kongreso konven- cijoje čionai buvo patiekta de- legatams apsvarstyti 240 re- zoliucijų, kurių vienoje rei- kalaujama, kad federalė val- džia "dezinuotų nacionalę vėliavą kaip galima greičiau" ir oficialiai pripažintų "O Canada" kaip mūsų tautinį himną.

Ją patiekė Kvebeko Dar- bo Federacija, o ją palaikė Tarptautinės Mašinistų Aso- ciacijos Maltono loža 1922, kuri reikalauja, kad būsimos TLC konvencijos būtų atida- romos su "O Canada".

Rezoliucija ragina, kad giedojimas "God Save the Queen" ir "Star Spangled Banner," kas yra praktikuo- jama pastaruoju laikotarpiu, būtų sulaukytas, o vietoj to būtų giedama "O Canada" kaip tikrai nacionalis him- nas, kurs gali būti giedamas angliškai ir francūziškai, duodant tikrai dvikalbį cha- rakterį TLC konvencijai.

Ši rezoliucija atspindėjo kaip francūziškai, taip ir angliškai kalbančių unijistų kanadiškumo dvasios pasi- reiškimą.

Tos pačios grupės taipgi patiekė rezoliuciją St. Law- rence upės jūrų kelio klau- simu. Jos reikalavo, kad kon- traktus išpildytų Kanados darbininkai. Kvebeko Darbo Federacija ragina Ottawą, kad visi St. Lawrence jūrų kelio kontraktai būtų ati- duoti kanadiečiams.

Kad St. Lawrence upės jū- rų kelias nebuvo tik Ontari- jos ir Kvebeko reikalas, o di- delės svarbos visos šalies rei-

skaito, buvo matyti rezoluci- jose tuo klausimu, kurias pa- tiekė Calgary Trades and Labor Taryba ir Plumberių Unijos Vancouverio lokalas 170.

Centralinis komitetas savo raporte pasisakė prieš visišką sulaikymą kovos tarp TLC ir CCL unijų. Kitos rezo- liucijos reikalavo sulaikyti vidujinę unijų kovą ir viduj TLC. Calgary karpenterių u- nija siūlė sujungti visas uni- jas Kanadoje po vienu cen- tru, pavadinant jį Kanados Nacionaliu Unijų Kongresu.

Ketrios rezoliucijos reika- lavo pastoti kelią vertimui amerikiečių prekių į Kana- dos rinkas.

Vienas Vancouverio kar- penterių unijos lokalas siūlė konvencijai pasisakyti prieš A ir H bombas. Jis prašė de- legatus kreiptis į visas šalis, kad jos numestų planus dėl tolimesnių H-bombų bandy- mų, o tuom pačiu sykiu susi- tartų visai uždrausti atomi-

nus ginklus griežto tarp- tautinėje kontrolėje.

Kitos rezoliucijos kalbėjo kitais svarbiais klausimais, kaip didėjančio nedarbo, imi- gracijos, vienybės tarp uni- jų ir politinio veikimo klau- simais.

Fort Williamo Amatų Ta- ryba siūlė plėsti darbus tai- kos pagrindais, atmetant perspektyvą, kad karas yra išeitis iš nedarbo.

Konvencijoje buvo ir nei- gamų reiškinių. Jų tarpe už- gyrimas suspendavimo žuvi- ninkų unijos, būk tai už tai, kad jai vadovauja kairieji.

(Abudu unijų kongresai yra išmetę už kairumą 80,000 unijistų. Tai labai žalingas reiškiny, silpninąs unijinį judėjimą.)

Seattle, Wash. — World Affairs Council kviečia Ang- lijos darbiečių vadą Attles atvykti į Seattle "susipažinti su Amerika".

Nuo Spalio (October) 15 d. prasideda ir tęsis du mėnesius

Liaudies Balso Vajus

Gavimui 100 Naujų Skaitytojų;

Atnaujinimui Visų Senų Prenumeratų;

Sukėlimui \$3,000 Aukų Laikraščio Paramai.

Kad vajas eity planingiau, tai L.L.D. Rajonams siūlo- ma kvotos:

Pirmam rajonui, su Montrealu priešakyj, — gauti 20 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$600 aukų.

Antram rajonui, su Torontu priešakyj, — gauti 30 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$1,100 aukų.

Trečiam rajonui, su Winnipegu priešakyj, — gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$400 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyj, — gau- ti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$400 aukų.

Likusią dalį užsimotos bendros kvotos, dedame viltis, kad padės išpildyti nuoširdieji Liaudies Balso draugai ir draugės gyvenantieji Jungtinėse Valstijose, Brazilijoje, Ško- tijoje, Anglijoje ir kitur.

Pavyzdgingiausiai išpildžiusio savo kvotą rajono perga- lės bus atžymėta ant Istorinės Liaudies Balso Trofėjos, ku- ri nuo praeito vajaus yra garbingiausiai savo kvotą išpil- džiusio rajono globoje.

Vajininkų ar jų organizuotų grupių lenktynės bus re- korduojamos punktais, sekant: už naują metinę prenu- meratą 40 punktų, už atnaujintą 20 punktų ir už kiekvieną dolerį surinktų aukų po 10 punktų.

Pirmiems penkiems daugiausia pasidarbavusiems va- jininkams skiriama dovanos: pirma — \$25; antra — \$20; trečia — \$15; ketvirta — \$10; penkta — \$5.

Visus Liaudies Balso vajininkus, rėmėjus ir skaityto- jus labai prašome ruoštis ir darbuotis, kad kuo pasekmin- giau būtų praveistas šis vajas. Nuo dabar pasitaikančias va- jaus veiklai progas prašome galimai išnaudoti. Vajaus veik- los gautus rezultatus prašome tuojau prisiųsti. Po rugsėjo 1 d. gauti vajaus veiklos rezultatai bus kredituojami vajaus sąskaiton ir vajininkams bus skiriami punktai.

Visi į Didžiąją Darbymetę už Išlaikymą Liaudies Bal- so!

Administracija

Montrealo žinios

Plumberiai Nutarė Streikuoti laiku plumberiai gauna \$2.00 į valandą.

Miesto plumberiai, negalėdami susitarti su savo samdytojais dėl algų pakėlimo, slapto balsavimu nusitarė streikuoti už savo reikalavimus. Suskaičius balsavimo balotus, pasirodė, kad 98% pasisakė už streiką. Tas apima apie 3,000 plumberių. Jie priklauso prie Plumbing and Pipefitting International unijos (TLC-AFL). Streikavimo laikui nustatyti ir kitus tam reikalus paruošti, palikta specialiai unijos narių išrinktam komitetui.

Jei šios unijos nariams prisileis streikuoti, manoma, kad tą patį padarys ir kita dalis šios industrijos darbininkų, apie 2,000 plumberių, kurie priklauso katalikiškai sindikatų unijai.

Unija reikalauja pakelti po 25 c. į valandą. Dabartiniu

Suorganizuota Daugiau Dresmeikerių į Uniją

Per paskutinius kelis mėnesius moteriškų drabužių siuvėjų unija, International Ladies' Garment Workers' Union, suorganizavo devynias šapas į uniją, kurios bendrai samdo 250 darbininkų. Su jom pasirašyta bendra sutartis ir darbininkai gauna visas unijines sąlygas, kaip ir tose šapose, kur jau senai unija veikia.

Pradės Asfaltuoti Dorchester Gatvę

Dorchester gatvės platinimo darbas jau eina senai. Kaip žinia, ji bus praplatinata, kad palengvinus mieste važiuotę, nuo Delorimier iki Guy. Tačiau lig šiol dar tik

pastatai griauunami, nieko kito nėra padaryta. Vienok pranešta, kad tuojau pradės ir asfaltuoti.

Visas platinimo ir iš asfaltavimo darbas, manoma, bus baigtas tik apie 1956 metus ir kainuos apie \$10,000,000.

Miestas Gal Turės Iškelta Kelią

Montreal Metropolitano Commission rugpiūčio 19 d. vienbalsiai nutarė, kad projektuojamas Metropolitano bulvaras nuo Decarie iki Bout l'Isle, būtų praveistas viršum — iškeltas (elevated). Jo išbudavojimas, apskaičiuojama, kainuotų apie \$35,000,000. Taipgi galimas daktas, kad kai kuriom vietom, važiuojantieji su automobiliais, turės mokėti mokesť. Bet šitokią mintį kai kurie komisijos nariai jau dabar neigia.

Pagerbtas Prieš Vedybas

Albertas Skruibis rušiasi vedybiniam gyvenimui. Ta proga, jo švogeriai bei artimieji draugai, rugpiūčio 19 d., surengė jam pagerbtuves. Jo vestuvės įvyks rugsėjo mėnesį su Anele Labūnaite.

Mirė

Rugpiūčio 20 d. mirė Rosalia Astyliūtė, sulaukusi 72 m. amžiaus. O rugpiūčio 25 d., Notre Dame ligoninėje, mirė Petronelė Hanna-Janušytė (Izidoriaus Janušio dukterė), sulaukusi 38 m. amžiaus. palikdama du našlaičius kūdikius, Trudy ir Gordon.

Abi velionės palaidotos per šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, Cote des Neiges kapinėse.

kuris galėjo jam "raportuoti", o jis korespondenciją parašyti. Kiti mano, kad jis nori juodu "pakelti aukštyn", kad jie kada nors galėtų jam pasitarnauti.

Kažin ar paskutinė nuomonė gali būti teisinga? Juk šiedu vyrai jau bandė kitose draugijose Mandrappkio nukaltom kopėčiom lipti aukštyn. Bet kadangi kopėčios buvo ilgios ir kreivos, kaip pats jų "meistras", tai juodu skaudžiai nukrito nuo jų žemyn. Abejotina, kad Petronis su Kiškiu daugiau sutiktų pasiduoti Mandrappkiui už nosies vedžioti.

Ten pat korespondencijoje Mandrappkis rašo, kad jis labai daug žmonių girdėjęs kalbant, kad ši pašalpinė draugija davusi \$200 "tiems, kurie vedė kampaniją prieš išleidimą dypukų" Kanadoje. Pakalbėkime šiuo klausimu rimtai, p. Mandrappki. Ką ten kalba, kalba, — visi žmonės kalba. Geriausia, vieną iš tų daug kalbančių iškelk viešumon. Tegul jis atelna į susirinkimą ir pasako, nurodo. Nebijok, narial jo nenubaus ir nepyks. Priešingai, jie bus dėkingi. O jei to nepadarysi, pasiliksi didžiausias melagis. Tada nekaltink už tai kokių ten "komunistų".

Nemandrappkis

Visi girdite ant radio dainininką Denny Vaughan, bet tur būt nedaug žinote, kaip jis išrodo. Štai jis. Jis pradėjo dainininko karjerą armijoje laike karo, o dabar jau turi savo "The Denny Vaughan Show".

REGINA. — John W. Bruce, Plumberių Unijos organizatorius, pareiškė TLC konvencijoj, kad rytinės Kanados bravorai pradėjo importuoti alaus butelius iš Britanijos, kadangi Britanijoj jie pigesni. Mat tenai darbininkai gauna tik 48 centus į valandą.

To pasekoje, 500 darbininkų Kanadoje neteko darbe.

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 8 iki 9 val. po pietų

Parduodam Namus

PARCPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNUOTUS TAVERNUS, GROBERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniškai
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniškai
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,

Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd).

Nesiliauja Šmeižė Pašalpinės Draugijos

Kardelio klikos "NL" įdėta korespondencija apie Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų pašalpinės Draugijos rugpiūčio 17 d. susirinkimą, kuri, kadangi be parašo, tai reikia konstatuoti, rašyta paties Mandrappkio. Dalyvavusieji susirinkime pasakoja, kad korespondencijoj dalykai aprašyti ne taip, kaip iš tikrųjų buvo, bet kaip Mandrappkis norėtų, kad būtų buvę. Buvo iškelta diskusijose "NL" šmeižtų prieš Draugiją klausimas. Sakoma, dalyvavusieji nariai, tiesa, pareiškė įvairias savo nuomones, bet kodėl Mandrappkis vienus kalbėjusius taip jau bando nupeikti, o kitus, pavyzdžiui, Petronį ir Kiškį, pagirti? Dėl to susidaro pas žmones skirtingų nuomonių. Vieni mano, kad Mandrappkis už tai juodu pagyrė, kad jie atsivedė į susirinkimą jo "burdingierių",

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

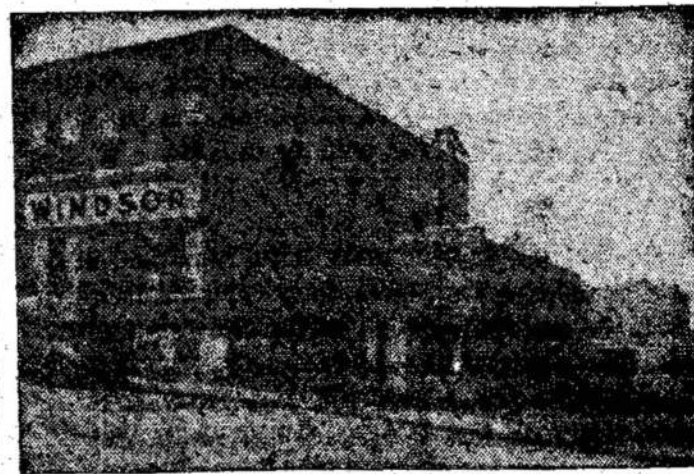
Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning įspų Montreale. Greitas patarnavimas.

30 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petruška, P. Korbutis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

"Lietuvos Reikišiai"

Tūlas Žiburiuose

"Paskut Vokietijos prie Bor klausimas Kaip jau VLIKas gata Lietu stovauti, kartu p teigdamas stovų pas sās ir lie skirti d Gerutį. reikalų n tuviškų mas laba laikyseno VLIKu n kē tam ti to j Bon raitis su reiskē, k skirti d Lietuvos tiems pa riasis pal delegatas kad Liet rimas Vo kalingas, siās jo — stovu. K atvyko VT pirm kas su VLIKo d čiu vyria liu, jiems Lietuvos Vokiečių sianti, be statytas diplomat

Iš Dipukų Spaudos

"Lietuvos Vaduotojų" Tarpe Reiškiasi Naujas Krizis

Tūlas St. rašo Tėviškės Žiburiuose:

"Paskutinėmis žiniomis iš Vokietijos, Lietuvos atstovo prie Bonnos vyriausybės klausimas yra pakibęs ore. Kaip jau buvo skelbta, kai VLIKas paskyrė savo delegatą Lietuvos respublikai atstovauti, p. Lozoraitis du kartu pareiškė protestą, teigdamas, jog VLIKui atstovų paskyrimas nepriklausas ir liepos 19 d. pranešė skiriant savo ryšininką dr. Gerutį. Vokiečių užsienių reikalų ministeriją toks lietuviškų organų nevieningumas labai nustebino ir jos laikyenoje santykiuose su VLIKu nuo to meto pasireiškė tam tikro šaltumo. Kai po to į Bonną atvyko p. Lozoraitis su dr. Geručiu ir pareiškė, kad VLIKas neturiš skirti delegatą atstovauti Lietuvos valstybės, tiems patiems pareigūnams, su kuriais palaiko ryšius VLIKo delegatas, p. Loz. pareiškė, kad Lietuvos konsulo atkūrimas Vokietijoje esąs nereikalingas, o dr. Gerutis tebūsiąs jo — ne Lietuvos — atstovu. Kai po šito į Bonną atvyko išsiaiškinti reikalų VT pirmininkas p. Žalkauskas su URT valdytoju bei VLIKo delegatu prie Vokiečių vyriausybės dr. P. Karveliu, jiems buvo pareiškta, kad Lietuvos valstybės atstovą Vokiečių vyriausybė priimsianti, bet tokį kuris bus pristatytas sutartinai VLIKo ir diplomatų vardu. Atseit, da-

bar tektų grįžti prie to paties, ką VLIKas buvo siūlęs p. Lozoraičiui — abiemis pusėms susitarti. Ar tai bus įmanoma prie susidėjusių santykių?"

Taigi, ar bus galima? Kiek matyti iš tolimesnių įvykių, galima manyti, kad niekad nebus galima. Toliau tas St. rašo:

"Beabejo Lozoraičio byla buvo priežastis rugpiučio 11 d. prasidėjusios krizės VLIKo. Kadangi tautininkų atstovas p. Šidiškis byloje buvo ir tebėra p. Lozoraičio tarnyboje, nuolat važinėja su juo pasitarti ir pranešinėja jam apie VLIKo ir VT nutarimus, tai VLIKe susidarė nuomonė, kad p. Šidiškiui, kaip opozicionieriui, netinka būti vykdomajam organe — Vyk. Taryboje. Ir taip aname posėdy, p. Norkaičiui pasiūlius mažinti VLIKo ir VT išlaidas, buvo pasiūlyta tautpumo sumetimais panaikinti Tautos Fondo Valdytojo, Finansų Tarnybos Valdytojo ir Bendrųjų Reikalų Tarnybos etatus. Pirmųjų dviejų postų panaikinimas reiškia pašalinimą iš Vyk. Tarybos p. Šidiškio, kuris abu tuos postus valdė. Prieš siūlymą tuojaus pareiškė protestą pats Šidiškis, ūkininkų partijos atstovas Norkaitis ir socialdemokratų atstovas Glemža, kurie posėdį apleido, bet likusieji 7 vienbalsiai tokią nutarimą padarė ir išrinko naują Tautos Fondo valdybą. Tuo tarpu p. Šidiškis, nežiūrint pakartotinų reikalavimų, atsisakė perduoti Tautos Fondo dokumentus

bei jo turimus pinigus ir raktus nuo seifų. Jis vietoje to prisiuntė gydytojo pažymėjimą, kad sunkiai sergąs, o anksčiau buvo pranešęs, kad pasimąs atostogų. Tuo tarpu kiti buvę TF valdybos nariai savo pareigas perdavė naujesiems.

"Akyvaizdoje tokios padėties VLIKo pirmininkas sukvieta Kontrolės Komisiją TF lėšoms ir atskaitomybei patikrinti. P. Šidiškio teisės disponuoti TF lėšomis yra atšauktos. Tikimasi, kad ryšy su tuo TF lėšoms jokio pavojaus nėra.

"Šita istorija iššaukia dar vieną naują reiškinį. Laisvės Kovotojų atstovas p. Miglinas gavęs iš savo centro telegramą, jog jis esąs atšaukiamas iš VLIKo, mat, jis balsavo už VLIKo priimtą rezoliuciją, pasmerkiančią p. Lozoraičio veiksmus ir net prisidėjęs prie jos suredavimo. Betgi VLIKo pirmininkui apie p. Miglino atšaukimą ir paskyrimą naujo atstovo (sakoma advokato Baltaičio, kuris šiuo metu Švedijoje gydosi) nieko nepranešta. O prisimintina, kad p. Miglinas anksčiau taip pat buvo p. Lozoraičio rėmėjas.

"Reikia dar pastebėti, jog visoje šitoje balsavimų bei protestų istorijoje nesuprantamiausia yra p. Glemžos, socialdemokratų atstovo, laikysena — jo asmeniškai 'koalicija' su tautininkais. Arba socialdemokratai yra nenuosirdūs savo pareiškimuose, arba jų atstovas veda savo atskirą politiką, o kad Dirva linkusi kvestionuoti VLIKo nutarimo teisėtumą, nenuostabu. Tik dar geriau tauti-

ninkai padarytų, jei pakeistų savo atstovą ne ligotu asmeniu?"

Matote, visų galų sujrimas tame VLIKe.

Kaip pamenate, VLIKo vadovos vyko į Jungtines Valstijas. Aiškinama, kad jų tikslas buvo išsiderėti šį tą iš diplomatų ryšium su užšaldytu Washingtono auksu. Jiems nepavyko. Už tai jie dabar bando "užšaldyti" taip vadinamą Tautos Fondą, kad tautininkai negalėtų naudotis juimi. Ar jiems tas pavyks, matysime vėliau. Tuo tarpu žinome, kad fondo valdytojas sergą, o ligos nemazai kainuoja.

Kaip atrodo, tai "Lietuvos vaduotojų" tarpe nei kiek negeriau, kaip "Lenkijos vaduotojų" tarpe.

Tenka stebėtis, kad dar yra tautiečių, kurie duodasi tiems peštukams suvedžioti.

O dabar pažiūrėkit, kas dedasi mūsų kaimynų lenkų tarpe, apie ką pirmiau buvo rašyta. Iš tų pačių Tėviškės Žiburių sužinome, kad

"Kai gen. Wl. Anders pareiškė Zaleskiui jo nepripažįstą prezidentu, pastarasis atleido jį iš generalinio kariuomenės inspektorius pareigų ir jo vieton rugp. 12 d. paskyrė gen. M. T. Tokarzewski - Karaszewicz, kuris bus kartu ir krašto apsaugos ministeriu. Jo pavaduotoju paskirtas pulk. T. Munich. (Kur ta kariuomenė ir kur tas kraštas visai nesvarbu. — Red.)

"Šie paskyrimai padaryti prezidento ir londoniškės lenkų vyriausybės, kurios didžioji lenkiškos išeivijos dalis nepripažįsta. Kaip matyti iš lenkų spaudos, daugumas linksta į gen. Sosnkowskio pusę, kuri sibirizmo mėturėjo perimti iš Zaleskie prezidento pareigas. Kadangi šis susitarimas nebuvo įvykdytas, politinės partijos, (Pabaiga ant 11 pusl.)

Palaikykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbiai LIAUDIES BALSĖ

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Elora Flower Shop

396 College St. RA. 5459

RA. 4228

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbe valandų telf.: OR. 4175

Yorke Brothers Funeral Chapel

Erdvi Kopyčia ir Jaukus Kambarių

2357 Bloor St. W. LYndhurst 5241 TORONTO

Pirkit Dabar! -- Taupykit Dolerius

Alyvos Degintuvai Žymiai Nupiginta Kaina

Speciali Nuolaida Skaitytoms ant Žymiųjų Išdirbysčių Degintuvų

● Fairbanks-Morse		
● Fess	Pirmiau	Dabar
● Gilbarco	\$395	\$315
● Aero		
	ir	
● Terry	Pirmiau	Dabar
● Torridheat	\$365	\$300
● Chatco		

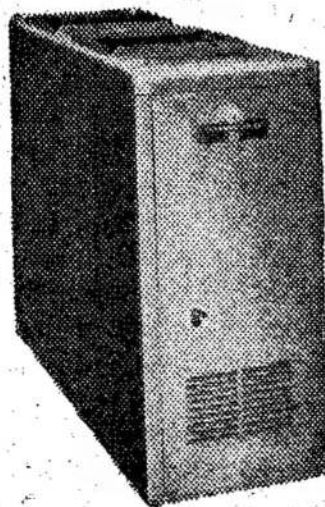
1. Visas įdėjimas su kontroliais ir viena 200 galionų alyvos tanka.
2. Garantija vieniems metams.
3. Alyvos kontraktas su Imperial Oil, Rogers, Fueloil Ltd., ir kitomis kompanijomis.
4. Mažas įmokėjimas ir 2 metal išsimokėjimui.

Taipgi Nauji pečiai, oro regulavimas, ir vandens šildymas

Šaukit: ME. 2554

GARNEY & COMPANY

15 BARTON AVE. TORONTO

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Tąsa)

— Buvo puikios dienos; žiūrėdamas į žydinčius kaštonus, į išblyškusių vaikišką sodą žalumą, Lansje buvo beužmirštąs pakibusią grėsmę. Bet laikraščiai, radijas, pažįstamieji kaip bematant ji sugražindavo į tikrovę. Ne šiandien, tai rytoj sąjungininkai išsilaispins. Tuomet vokiečiai paims visus vyrus į stovyklas. Bombarduos ištiesią parą... Net paprastai rami Marta tolydžio pravirkdavo. Lansje drąsinosi, minėjo Verdeną, sakė, jog karas baiesnis, kada apie jį galvoji, negu kada esi fronte. Bet jis negalėjo nusiraminti. O ką, jei mane bus įtraukę į juodąjį sąrašą? Rua gali mane pabaigoje pražudyti — pasakys, jog Lui Anglijoje, Mado kažkur dingo, susidėjo su teroristais, buvęs bendrininkas — žydas, pas mane svečiuodavosi komunistai; net rusai... Užtenka gauti kulką į galvą. O po valandos Lansje kankino kas kita: vokiečius išvarys, ateis pienbūrių su revolveriais, jie ims klausinėti: "Pasisavinai Leo Alperio akcijas? Tai viena! Parašei Berti nekrologą? Antra. Dirbai su Pino vokiečiams? Trečia. Užtenka!" Ir nušaus... Galima netikėti Anri kalbomis, bet kiekvienas supranta, kad didesnė dalis makizarų — tiesiog banditai. O antra dalis — fanatikai... Ir Lansje pasibaisėdamas galvojo: kad nors greičiau viskas prasiždėtų! Baisiausia yra kamavimas. Žydi kaštonai, prašvito pavasaris, o aš nežinau, kiek man beliko gyventi?..

Prie Pino jis priprato. Ar maža prie ko žmogus gali priprasti? Atvirai kalbant, visi priprato net prie vokiečių. Žinoma, Pino ne Rua, tai doras žmogus, bet koks jis primityvus! Prieškariniai metai, vakarai "Korbej", Leo pokštai, kalbos apie premjerą ir vernisažus atrodė paprastas rojus. Argi Pino sugebės pajusti Valeri eilėraščius? Jis tikriausiai ir nebus girdėjęs, kad esama tokio poeto... Man vokiečių okupacija yra paini drama, pakanka prisiminti, kaip aš pergyvenau Lui išvykimą, o Pino viską vertina šiurkščiai materialistiškai: "Su vokiečiais galima dirbti..." Ir štai mane gali nudėti kaip tik už pažintį su Pino, nors mudvieji niekas neriša, išskyrus pinigų... Kaip tik tokios godos buvo apnikusios Lansje, kai atėjo Pino; atvyko neįprastu laiku, ir Lansje iš karto suprato, kad bendrininko norima pranešti jam kažką svarbu. O Pino nesiskubino, pa-

sakojo gaudus apie būsimąjį desantą, skundėsi juosmens diegaliais, gyrė orą. Lansje širdo; kodėl jis delsia?

Jiedu dirbo drauge daugiau kaip metus, dirbo be jokių nesutarimų. Pino kaip kad pirmiau tebelaikė Lansje lengvapėdžiū, jo balse dažnai skambėdavo globėjo gaidelė. Lansje išsėisdavo, bet kaip bematant užmiršdavo įžeidimus. Juodu retai tesusitikingas. Visa nelaimė ta, kad aš estetas, aš užsinuodijęs menu, sprendžiu apie žmones pagal išorinį išpūdį. Aišku, jog Pino turi sauso vertivos kevalą, o jo širdis — tikro prancūzo... Lansje grįžo geras ūpas, ir jis nutarė pasikviesti senus bičiulius — daktarą Morilo ir Samba; be to, kiekvienam iš jų pasakė, pabrėždamas žodžių reikšmingumą: "Nivelio nebebus..." Samba tuojuo sutiko. O Morilo priverstė jį maldauti. Daktaras paskutiniu metu atsiskyrė nuo žmonių: jį pribalgė sunkios žinios — Pjeras mirė karo belaisvių stovykloje, o Rene sučiupo ir nesužinoję, laimei, kad jis gyvena suklasotu dokumentu, išsiuntė į Rytprūsius. Apie Pjero mirtį atėjo pranešimas; paskui atvyko paleistas dėl ligos karo belaisvis, papasakojo, kad Pjerą taip pat buvo rengiamasi išsiųsti namo, bet sąrašas kažkur išgulėjo pusę metų. Kai šitas karo belaisvis pasakė, jog Pjeras prieš mirtį bičiuliavęs su rusais, daktaras nusigrįžo ir nusilūostė akis didele ruda nosine.

Lansje paruošė kuklią vakarienę, kurią turėjo papuošti keletas bonkų seno bordo. Lansje dabar labiau vertino bordo, sakė: "Burgundiškasis jauniems — tai audringų nuotykių ir sveikų kepenų vynas. O bordo šildo žmones, kai jie eina šeštą dešimtį..."

— Išgerkim už vasarą, kuri ateina, ji bus audringa, — reikšmingai pasakė Lansje. Visi susidaužė taurelėmis. Lansje buvo maloniai susijaudinęs: štai ir susitiko senai bičiuliai!.. Nebėra vargšės Marselinos, jai vis tiek, kas laimės karą, ji jau nebusugrįš. Nežinau, kaip vaikai. Gal būt, jie žuvo? Nebėra Diuna. Kas jam yra atsiti-ke? Sunku pasitikėti Niveliu, jis tikrai tarnauja vokiečiams ne dėl baimės, o sąžiningai... Gal būt, Leo neištvėrė prisilėgusių jį pergyvenimų? Štai jo vieta kampe prie lempos... — Atsiminkim išsiskyrusius su mumis, — tyliai pasakė Lansje. — Mes likome kaip Nojus laive per tvaną — trise... Gera bus, jei jūs susilaily-

site nuo kai kurių pažinčių.

— Bet aš... — Aš žinau, kad jūs nesidomite politika, bet aš sutikdavau pas jus Nivelį. Tai yra odiozinis personažas, kaip kad Vernei. Geriau bus, jei jūs nesusitiksite su juo. Žinoma, padarykite šitai atsargiai... Tokie ponai į pabal-gą dar gali pridaryti daug blogo... Brangusis pone Lansje, jūs perdaug lengvai pasitikėj, aš tai sakau jums kaip bičiulis. O laikai pikti... Mudu laikysimės vienas antro, ir mudu išliksim gyvi... Kai Pino išėjo, Lansje pagalvojo: aš jam buvau neteisingas. Visa nelaimė ta, kad aš estetas, aš užsinuodijęs menu, sprendžiu apie žmones pagal išorinį išpūdį. Aišku, jog Pino turi sauso vertivos kevalą, o jo širdis — tikro prancūzo... Lansje grįžo geras ūpas, ir jis nutarė pasikviesti senus bičiulius — daktarą Morilo ir Samba; be to, kiekvienam iš jų pasakė, pabrėždamas žodžių reikšmingumą: "Nivelio nebebus..." Samba tuojuo sutiko. O Morilo priverstė jį maldauti. Daktaras paskutiniu metu atsiskyrė nuo žmonių: jį pribalgė sunkios žinios — Pjeras mirė karo belaisvių stovykloje, o Rene sučiupo ir nesužinoję, laimei, kad jis gyvena suklasotu dokumentu, išsiuntė į Rytprūsius. Apie Pjero mirtį atėjo pranešimas; paskui atvyko paleistas dėl ligos karo belaisvis, papasakojo, kad Pjerą taip pat buvo rengiamasi išsiųsti namo, bet sąrašas kažkur išgulėjo pusę metų. Kai šitas karo belaisvis pasakė, jog Pjeras prieš mirtį bičiuliavęs su rusais, daktaras nusigrįžo ir nusilūostė akis didele ruda nosine.

Lansje paruošė kuklią vakarienę, kurią turėjo papuošti keletas bonkų seno bordo. Lansje dabar labiau vertino bordo, sakė: "Burgundiškasis jauniems — tai audringų nuotykių ir sveikų kepenų vynas. O bordo šildo žmones, kai jie eina šeštą dešimtį..."

— Išgerkim už vasarą, kuri ateina, ji bus audringa, — reikšmingai pasakė Lansje. Visi susidaužė taurelėmis. Lansje buvo maloniai susijaudinęs: štai ir susitiko senai bičiuliai!.. Nebėra vargšės Marselinos, jai vis tiek, kas laimės karą, ji jau nebusugrįš. Nežinau, kaip vaikai. Gal būt, jie žuvo? Nebėra Diuna. Kas jam yra atsiti-ke? Sunku pasitikėti Niveliu, jis tikrai tarnauja vokiečiams ne dėl baimės, o sąžiningai... Gal būt, Leo neištvėrė prisilėgusių jį pergyvenimų? Štai jo vieta kampe prie lempos... — Atsiminkim išsiskyrusius su mumis, — tyliai pasakė Lansje. — Mes likome kaip Nojus laive per tvaną — trise... Gera bus, jei jūs susilaily-

Morilo, kuris iki šiol tylėjo, dabar pagyvėjo: — Pas mane buvo atėjusi Mari, ji vis nenori susitaikyti su tuo, kad Diuna išsiuntė į stovyklą, laksto į komentantūrą, reikalauja, kad priimtų siuntinį... O kas žino, ar Diuna bėra gyvas?.. — Nivelis tikina, kad jam nieko negresia, bet aš netikiu Niveliu, jis žaidė ir toli nuėjo. — Marta nustebusi pasižiūrėjo į vyrą, ir Lansje, pajutęs jos žvilgsnį, parau-do. — Taip, aš juo tikėjau, laikiau jį padorium žmogumi. Mane apgaudinėja menas. Samba, ar jūs šitai suprantate? — Ne. Nivelis — tai apgailėtinas erzacas. Ir, be to, aš neapkenčiu meno. — Mano išmanymu, jūs juo gyvenate... — Taip. Bet aš jo neapkenčiu. Net tikrojo... Mes dedamės esą pranašai. O ką mes darome? Dainuojam. Gaidas rašo kiti... Lansje nutarė, kad Samba išgėrė per daug bordo; na, ir nebuvo noro ginčytis — nuotaika buvo palanki saldžiai melancholijai. Ir Lansje švelniai atsakė: — Jūsų peizažai šitame kambaryje padėjo man išverti baisaus nusimnimo valandomis. Ir štai šitas Mado ašotis su lauko gėlėmis. Kur ji?.. Gal būt, jos nebėra... — Lansje balse suvirpėjo ašaras. — O pažiūrėkite, koks spalvų subtilumas! Ne, mano bičiuli, menas — kilniausias dalykas pasaulyje. Kai aš kalbėjau, kad menas mane dažnai apgaudinėjo, aš turėjau galvoje ką kita... Aš sprendžiau apie daug ką pagal išorę, tai mano silpnumas. Aš tikėjau Niveliu tikrai dėl to, kad jis — poetas, subtilus žmogus, sugeba pareikšti mintį glaustai kaip paradoksa. Dabar aš matau, kad karaliaus esama nuogo... O štai Pino man pasirodė esąs bejausmis tikrai todėl, kad jis pagal išorę storžievis, jis turi galvijų pirklio išvaizdą. Paskui aš pamačiau, kad jo esama gudraus, žaidžiama savas žaidimas, bet aš neįtariau, kad jo turima kilni širdis. Dabar aš matau, kad jis tikras prancūzas, jis laukia išlaisvinimo kaip ir mes. Aš jo šiandien nepakviečiau tik dėl to, kad norėjau susitikti su senais bičiuliais intymioje aplinkoje. — Gerai padarėte, kad nepakvietėte, — pasakė Samba. O Morilo nusikvatojo: — Pino — doras prancūzas? Dievuliau tu mano, kas gi tada niekšas? Jis vokiečių dėka uždirbo daugiau negu per visą savo gyvenimą. — Ko jūs norite — mums visiems striuka... Bet Pino jų neapkenčia, jis man šitai yra tiesiog pasakas. — Kurgi ne, juk dabar ke-

turiasdešimt ketvirtųjų gegužės mėnuo. Prieš dvejus metus jis kitaip kalbėjo. O dabar her šmidt susideda la-gaminus, reikia išvėdinti kambarį, pakeisti patalo skalbinius — netrukus atvyks mister Smits. Ar taip, ar ne taip? — Jūs vienodai vertinate išlaisvintojus ir engėjus? — Aš? Ne... Pino vienodai vertina... Jam vis tas pat, kokios spalvos pinigai. Ir žinote, kas šlykščiausia? Aš jį gyda. Jam yra kažkas inkstams. Pasakykite man, Samba, kodėl aš turiu gydyti žmones, kurių aš neapkenčiu? Išklausinėju, išbarškinu, rašau receptus, džiaugiuos, kai jie pasveiksta. Taip, taip, aš noriu, kad pasveiktų net ir šitas nenau-dėlis... Samba nusišypsojo: — Nagi jūs jo negydykit. Gydytojų yra daug... — Ką gi man tada gydyti? Pjerą? Jis mirė... Biau ru būti senam žmogui ir niekuo netikėti... Jūsų pulkus narcizai, ponai Lansje... Ir daktaras Morilo iškiso į puokštę didelį gauruotą savą veldą. — Pavasaris buvo darganotas, ir pasaulis atrodė nepabaigtas kurti; toks jis galėjo atrodyti gimdamas, kai tvirta žemė dar nebuvo asisky-rusi nuo vandens gelmių. Purvas virto gaivalu, bepraryjančiu nenuoramams žmones. Vyras vilko savim pulko patrankas, dėses su šaudmenimis. Vokiečių kapitonas nespėjo atsikvošėti, kai jis atsidūrė nelaisvėje. Jis pasakė Minajevui: — Kaip jūs galite pulti tokiais keliais?.. Minajevas nusišypsojo: — O argi jūs nežinote, kad mes dieviname palaidy-metį? Kai sausa, mes negalime judėti, tokie jau mes esame originalai... Papasakojęs Osipui, kaip sugavo vokiečių kapitoną, kuris įklimpo purvyne, Minajevas juokdamasis pridūrė: — Aš jam sakau "nusivilkite", nenori, sako: "Per metus nenusivalysit..." Ką čia bekalbėti, jie mėgsta kariauti patogiai: motorizuoti pės-tininkai skrieja autostrada, į dešinę rodyklę — "Indi-jon" paskui vėl rodyklę — Visiška pergalė. Puikus vaizdas į užkariautuosius plotus. Bufetas su muzika." — Ejo nesustodami, nes bėgalo įkryėjo eiti, nes už purvo, už drebulių, už drėbtinų pirkelių, už pilko lietaus uždangalo vaidenosi Berlynas, nes laiškuose iš namų vis dažniau reiškęsi ilgesys — netrukus treji metai... Ejo bangaus lietaus lyjami; stalga papūsdavo šaltas vėjas; peršlapę žmonės šalo, klampų pojo ir galvojo — gal būt, dabar pradžiūs; ir vėl pylė lietų; prakaito lašai maišėsi

su lietaus lašais — traukdamas iš purvo įklampusį pabūklą; ir vėl klampojų: nebuvo nei įkarščio, nei svaigulio, greičiau rūstus susikaupimas ir tas dvasinis palengvėjimas, kuris būna žmogui, kai jis ima suprasti, jog sunki ilgai trunkanti nelaimė artinasi galop.

Atrodė, maža kas tepasikeitė per metus. Osipas taip pat apžiūrino kauburėlius, slėnius, miško sąsmaukas, balutę, ieškodamas spragos prieš gynyboje. Taip pat Sergiejus pionieriai vilko rąstus, statė tiltukus. Taip pat dainuojamai, lyg spiritistė, iššaukianti dvasias, O lia ištisas valandas kartodavo: "Rozetėle, aš — Rozeta." Taip pat sėdėjo, įknibęs į eilėraščius, divizijos laikraščio bendradarbis Pičiuginas. Taip pat Krilovas traukė iš žmogaus kūno gelmių gelžgalius. Taip pat generolas Zikovas prie išbraižyto spalvotais pieštukais žemėlapiu keikė: "Atėmė Čaduškina, o nori, kad aš paimčiau Selcus." Taip pat tebesistūmė tolyn milžiniška armija: ir atrodė, kad tai esąs tautų kėlimasis, miestai, gyveną čigonų stovyklos gyvenimą, šalis, žygiuojanti keliais ir be kelių.

Bet daug kas pasikeitė nuo praėjusios vasaros; tada puolimas atrodė esąs staigus šuolis, šokterėjimas; kiekvienas neaiškiai galvojo — o ką, jeigu staiga nusilps? Dabar puolimas pasidarė kažkoks nuolatinis dalykas, šokiadieniai, gyvenimas. Visi žinojo — nesustosime, kol priešime; o eiti buvo sunku, beveik neįmanoma. Kojos klimpo purve; akys lipo iš nuovargio. Generolas Zikovas, žengdamas greta kareivių, staiga pagalvojo: mes bemiegiai, tai jau iš tiesų bemiegiai! Ir, šitaip begalvodamas, ėjo toliau, klampojų purvyną.

Seržantą Gubenkovą sužeidė; jis nuėjo susitvartinti,

paskui grįžo į dalinį. Minajevs pasakė:

— Eik į sanitarijos batalioną. Dabar nebe keturiasdešimt pirmieji...

Gubenkovas buvo žinomas savo pamėgimu skaičiuoti. Jis kažkur rasdavo paskaityti ir užrašinėdavo knygutėje nuostabius skaičius — kiek kvietinių grūdų telpa litrinėje bonkoje, koks atstumas esąs tarp Veneros ir Jupiterio; be to, seržantas nepakentė nieko apytikrio; jei jo akivaizdoje sakydavo, kad iki miesto esą apie dešimt kilometrų, jis tučtuojau įterpdavo: "Pusdvyliko". Minajevs jį kartą paklausė: "Beje, kiek tu turi plaukų?" Gubenkovas nesutrikęs atsakė: "Tai, drauge kapitone, dar nesuskaičiuota."

— Ko tu į sanitarijos batalioną neini? — supyko Minajevs.

— Jokių būdu negalima, drauge kapitone.

Jis patylėjo ir paaiškino:

— Didvyriškios mūsų Oriolo divizijos nuo Stalingrado iki šitos, atsiprašant, baltos nužygiuota tūkstantis keturi šimtai dvidešimt du kilometrai, o iki Berlyno miesto beliko septyni šimtai aštuoniasdešimt.

Vokiečiai čia skubiai traukdavosi, čia netikėtai imdavo reikšti tokį atkaklų pasipriešinimą, jog atrodydavo, kaip tik čia jie bandys sustoti; o po savaitės atkaklių mūšių jie taip pat netikėtai traukdavosi. Belaisviai kalbėjo apie didelius nuostolius; apie karininkų bukagalviškumą, apie didėjantį kareivių nepasitenkinimą, bet kovojo vokiečiai patvariai. Ir Minajevs, išklauses septintojo skyriaus karininką, kuris ilgai samprotavo apie vokiečių kariuomenės "sąmonės pabudimą", nusišypsojo:

— Ar žinai, ko aš bijau, drauge leitenante? Kad mes neatsidurtume Berlyne pirmiau, negu jų sąmonė pabus... Suirs jūsų apskaičiavimai.

Selcų vokiečiai nutarė neatiduoti; gal būt, jiems reikėjo laimėti laiko, ar jie dėjo vilčių į priešų nuovargį. Miestelis buvo įkurtas aukštumoje, vokiečiai iš čia matydavo visą lygumą.

Generolas Zikovas nervinosi; armijos vadas nuolatos skambino jam, nesisveikindamas rėkė: "Kaip Selcai?" Miestelį paimti pavedė Osipui. Jis pasirinko dešinę kalvos pašlaitę: sausa, galima pervilkti patrankas. Į kairę nuo kalvos buvo bala, apaugusi krūmokšniais. Ten nusiuntė Minajevą: jis turėjo nukreipti vokiečių dėmesį nuo pagrindinio smūgio. Trys batalionai nuo ryto ėmė šturmuoti Selcų pakraščius. Vokiečiai laukė puolant iš dešinės — jie žinojo, kad tik ten tėra galima praeiti. Vos mūsų pėstininkai pasikėlė, ir prieš juos išaugo ugnies uždanga; keturis kartus bandė kopti į viršų ir nuriėdėdavo atgal. Minajevo batalionas tuo tarpu sugulė baloje. Žmonių tarp tankių krūmokšnių nebuvo matyti, ir vokiečiai manė, kad ten ne daugiau, kaip kuopa. Apie vidurienį Minajevs suprato, kad Leonidzei ir Poliščiuokui nevyksta. Ryšio su Osipu nebuvo. Pasiūsti žmogų? Prarasi tris ar keturias valandas. Ir Minajevs nutarė: pabandysime iš čia išsikrapštyti... Vyrai buvo panašūs į pabaisas — nuo galvos iki kojų jie buvo išsiurvinę rudu limpamu purvu. Minajevs šliaužė staciū slidžiu šlaitu drauge su kareiviais. Po valandos prasiėdė mūšis pačiame miestelyje.

Generolas Zikovas buvo Osipo komandavimo punkte. Vos nutilo šautuvų šaudymas, jie nuėjo į Selcus — "vilis" įklimpo. Pamatęs Minajevą, generolas neištvėrė ėmė juoktis. Minajevs buvo baltas: veidas rudas, purvas ant palaidinės spėjo suskrestti, atrodė, kad tai esanti sutrukinėjusi begemoto oda. Zikovas ištiesė ranką.

— Ką jūs, drauge generole, — suriko Minajevs, — mano ne rankos — daržas...

Bet generolas sugriebė nešvarią jo ranką ir ėmė klykti:

— O ar suprantate, kad šituos prakeiktuosius Selcus paėmėte?.. Man dar naktį vadas skambino — kas pasižymės, pasiūlysiu apdovano-ti, o jei nepaimsite...

Po mėnesio jie atšventė įvykį. Minajevs gavo Lenino ordiną. Pasaulis buvo kupinas žydėjimo kvapo, sukosi kaip sniegės žiedų lapeliai. Vakarieniavo tyrame ore. Prieš tai buvo keletas ramių dienų — telkė artileriją, šaudmenis: ruošėsi vasarai. Visų nuotaika buvo pakili, džiaugės ir draugo apdovanojimu, ir gražiu vakaru, ir atomazgos artumu. Žiūrėda-

mas į Minajevą, Osipas prisiminė milžiną stepėje. Nemaniau aš tada, kad sėdėsimė kažkur šalia Lenkijos, vakarieniavime, juoksimės. Maža kas iš anų beiškilo gyvi...

Atnešė prancūziško vyno — atėmė iš fricų. Minajevs paragavęs tarė:

— Išpūdis malonus, bet paviršutiniškas...

Poliščiuokas, tasai tuojau paprašė, kad jam duotų degtinės:

— Šita gira ne mums skirta...

Osipui ir Leonidzei vynas patiko. Šarikovas atsisakė: "Aš aplamai, nieko negeriu, bet jei toks atsitikimas..."

Ir vienu mauku išlenkė stiklinę degtinės.

Osipas, Minajevs, Leonidze, Poliščiuokas, Šarikovas, Olia, redaktorius Čalij... Visi jie vienas kitą pažįsta, gyvena draugiškai; išgėrė ir įsisvajojo. Kalbėjo apie tai, kas bus po karo. Būsimasis gyvenimas atrodė jiems šviesus, panašus į šitą balandžio mėnesio vasarą. Poliščiuokas vaizdavosi, kaip jis grįšias prie mėgstamojo savo darbo — jis buvo matematikos mokytojas Niežine. Čalij dažnai pagalvodavo — gera būtų po karo parašius didelę knygą — romaną ar atsiminimus, jis tik bijojo neturėsias gabumų, na, ir kiti aplenksią, bet dabar jis tikėjo, kad parašys puikiai, žmonės skaitydami verksią ir juoksis. Leonidze ilgėjosi jaunos žmonos. Tbilisi žiburių, kurie sklendo apačioje kaip jonvabaliai, ilgėjosi knygu — karui prasidėjus, jis buvo antrojo kurso studentas.

Minajevs kalbėjo:

— Įsivaizduoju, kaip motulė nudžiugs. Bet mano motulė griežta, parašys — tu neriesk nosies, užkopei ant kalvos, o nusiversti žemyn kur kas pigiau...

Jis galvojo apie tai, kaip

apsikabinsias savo motulę, parodysias jai Olenką ir motulę pasakysianti: "Duokite vaikalių..."

Šarikovas civiliniame gyvenime buvo inžinierius, savo darbą jis mėgo, bet dabar kažkodėl jis įsivaizdavo pirmą pokarinį rytą ne dirbtuvių bildesyje, o prie upokėnio, kai tylu tylu, girdėti kaip šiugžda meldai, kaip zvimbiamus. Niekad jis neskaitydavo eilėraščių, o dingtelėjo į galvą poetingiausias dalykas: gera būtų pasiklausius tylumos, rodos, savaitę klausytumeisi neatsitraukdamas...

(Bus daugiau)

IŠ DIPUKŲ SPAUDOS

(Atkelta nuo 9 pusl.)
pasirašiusios vad. 'vienybės akta', sušaukė Londone rugpiučio pradžioje posėdį, kuriame išrinko trijų komisiją laikinai eiti Lenkijos prezidento pareigų. Tai gen. Wl. Anders, T. Arczewski ir El. Raczyński. Jie netrukus paskelbė atsisaukimą į visus pasaulio lenkus, kviesdami šiuo politiniu krizės metu paklusti šiai trijų kaip aukščiausiam laikinam valstybės organui. Taip pat jie išreiškia viltį, kad jų uždavinys nebus ilgas ir kad jie galės tas pareigas perduoti tikrajam prezidentui, kuriuo, pagal politinių grupių valią, turįs būti gen. K. Sosnkowski. "Politinės partijos, išrinkusios prezidentinę trijulę, yra sudariusios organą — Laikiną Tautinės Vienybės Tarybą, kurios pirmininku išrinktas T. Bielecki. Be to, ji sudarė penkias komisijas užsienio, vidaus, finansų, teisės ir kontrolės.

"Zaleski su premjeru Cat-Mackiewicz laiko save ir toliau legalia valdžia ir 'būdžia' nepalankiusius. Antai, kai ambasadorius E. Raczyński ėjo į prezidentinę trijulę, premjeras pranešė atleidžias jį iš pareigų."

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY
Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas
899 Bloor St. W. Lombard 1438
prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT SERVICE STATION
College and Lansdowne Kampas
Telefonas: **OL 1977**
(Dabrovolskių Zentas)

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: **EMpire 3-8884**
ir
750 Yonge St.
Telefonas **WAlnut 1-8971**

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

Pranešame, kad Sūnų ir Dukterų Draugijos 2-ros kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 5 dieną, Karpato rusų salėje, 707 Barton St. E.

Po vasaros pertraukos yra dau gužsilikusių dalykėlių sutvarkyti, už tai kviečiame visus narius atsilankyti.

Pradžią 2 valandą po piet. Valdyba

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Siuomi pranešu, kad mūsų pašalpinės draugijos pirmos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugsėjo mėn. 7 d., 8 val. vak., mūsų salėje, 160 Claremont St.

Sis susirinkimas bus paskutinis vasarinio sezono laikotarpio antradieniais.

Sekantis kuopos susirinkimas jau įvyks pirmą sekma-

dienį spalio mėn.

Tad visi kuopos nariai užbaigę vasarinį sezoną stenkitės dalyvauti šiame susirinkime 7 d. rugsėjo, antradienį, aptarimui kuopos reikalų. Kadangi su šiuo susirinkimu prasidės rudeninis sezonas, tai bus daugiau darbo. Svarbu, kad visi nariai dalyvautų kuopos reikalų aptarime.

Kuopos Sekr.

Torontiečių Kronika

Gražios Vestuvės

Pereitą šeštadienį įvyko Helen Barčaitės ir Frank Kelly vestuvės. Jungtuvės įvyko Knox presbiterijonų bažnyčioje, o balius ukrainiečių svetainėje. Kaip jungtuvės bažnyčioje, taip ir balius buvo įspūdingi įvykiai.

Tarp vestuvinių teko pastebėti A. ir E. Byrus iš Londono, Pampalą, Petronį ir Vaivilą iš Hamiltono.

Jaunieji medaus mėnesiui išvyko į Jungtines Valstijas.

Šį šeštadienį įvyks K. Meldažių sūnaus vestuvės su kirtaute.

Susilaukė Daugiau Šeimos

J. Sodonienė (vancouveriečio A. Grinkaus sesutė) ir jos vyras Sodonis džiaugiasi susilaukę daugiau šeimos.

Daugelis Serga

Pastaruoju laiku daug torontiečių serga. Tik šiomis dienomis susirgo Strumskienė ir Klinga.

Rep.

Draugui Pampalui Atsitiko Nelaimė

HAMILTON. — Senųjų kanadiečių biznieriui Ch. Pampalui atsitiko nelaimė. Jis su pora hamiltoniečių nuvyko į H. Barčiūtės ir F. Kelly vestuves Toronte. Kaip ir visi, vaišinosi ir linksminosi. Bešokant kažkas atsitiko, kad jis nustojo jausmo kojoj ir parpuolė. Atsikėlus jausmas grįžo ir atrodo viskas bus gerai. Vykstant iš vestuvių jie buvo sustoję dar vienoj vietoj. Paskui grįžo į Hamiltoną ir jokio skausmo nejautė. Bet ant rytojaus pradėjo skaudėti. Pašauktas gydytojas surado, kad kelio kremzlė skilusi ir kelyje yra vandens. Sako, kad reiks pagulėti keletą savaičių.

O dabar jo sūnus Vyto svečiuojasi Vancouveryje pas sesutę ir švogerį. Bizniu tenka rūpintis vienai Pampalenei, kuri taip išiuo tarpū nesijaučianti gerai.

Nuo savęs linkiu draugui Pampalui greitai pasveikti.

Draugas

Mirtys Retina Mūsų Eiles

BELLSHILL, Škotija. — Pastaraisiais metais vietos Lietuvių Darbininkų Draugijos narius smarkiai užatakavo mirtys. Mirė šie nariai ir narės:

Pranas Naujalis
Povilas Kavaliauskas
Vincas Baliulis
Karolius Dvilinskas
Jonas Čiužas
Andrius Žvingila
Edvartas Misiunas

Petras Kulikauskas (jau-nasis)

Andrius Vaitekunas
Antanas Petkevičius
Marijona Kulikauskienė
Adolfas Rebneris
K. Liauleris.

Pranas Naujalis, Petras Kulikauskas ir Marijona Kulikauskienė buvo dar pusamžiai žmonės. Visi kiti jau beveik siekė ar buvo pasiekę aštuntą kryželį.

Daugelis jų buvo Liaudies Balso skaitytojai ir rėmėjai bei pažangūs žmonės.

J. M. Klastaitis

KA KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
tininkai ir sportininkės, kad ir man tenka rūpintis sulyg angliškos išmintingos patarlės "First things first".

Šią citatą paėmė iš "Sandaros" rugp.-20. Kadangi Balutis visuomet buvo artimesnis sandariečiams negu men-

ševikams ar klerikalams, tai galima daleisti, jog jis su saviškiais kalba atvirai. Panašrinėkim ką tai reiškia.

B. K. Balutis sako, kad prieš karą jis buvęs "teisėtu Lietuvos valstybės atstovu". O kuom jis dabar yra? Reiškia, parazitui, mintančiu iš užgriebto lietuvių tautos fondo!

Bet, sako sena lietuvių patarlė: "ir gilus su dugnu". Tą pripažįsta ir Balutis nusišypsodamas, kad pritrūkus lėšų jam pačiam reikės užsidaryti kromą ir liautis persistačius teisėtu ar neteisėtu Lietuvos atstovu.

Kai Rusijoje griuvo caro Mikės režimas 1917 metais, Wasingtone užšaldyta bene tris kartus didesni Rusijos aukso rezervai, negu čia turėjo Smetona. O "ambasadorius" Bachmetievas sumau-mojo viską į 15 metų ir pats išnyko kaip kamparas.

Išnyks ir Balutis, ir Žadeikis, ir Budrys, ir Daužvardis — kaip tik pabaigs Lietuvos valstybės aukso rezervą, užšaldytą užsieniuose. — Vilnius.

WINDSOR. — Windsore prasidėjo 17-ta metinė Kados majorų (burmistrų) konferencija, kuri, tarp kita ko, svarstys ir bedarbių klausimą.

Pirmu kartu po karo nedarbas bus vienu iš svarbiųjų problemų majorų konferencijoj.

Petro Bepirščio Bičių

Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko aklinus.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

B. W. Miller & Company

Didžiausia Gėlių Parduotuvė

Gėlės dėl visų įvykių — vestuvių, parengimų, laidotuvių ir t. t.

1961 Dufferin St. OL. 1101
Toronto

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109
57 QUEEN ST. W. TORONTO
Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

Visokių Pleno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LO. 1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai